

NOVADNIEKS

● TREŠDIENA, 2003. GADA 14. MAIJS

● Nr. 36 (7347)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,26

Akcijas «Manam dārziņam» balva – līvāniešiem Jaudzemiem

«Novadnieks» turpina iepazīstināt ar aprīlī izsludinātās akcijas «Manam dārziņam» balvu ieguvējiem. Šoreiz – par veikala «Dārznieks» (Līvānos, Stacijas ielā 1) dāvanu kartes 10 latu vērtībā īpašniekiem ĀDOLFU un MILDU JAUDZEMIEM.

● Veikala «Dārznieks» vadītāja Svetlana Nikitina (no kreisās) ir apmierināta, ka var palīdzēt pircējiem, savukārt Milda un Ādolfs Jaudzemi, ka varējuši atrast veikalā tieši to, kas saimniecībā un dārzā nepieciešams. Foto: M. Rukosuļevs

Norunātajā laikā Ādolfs Jaudzemu satiekam uz veikala «Dārznieks» lievenēm. Punktuāls un precīzs, tads viņš bijis vienmēr, ar gaišu un priecīgu skatu uz apkārt notiekošo arī tajos jautājumos, kas citam seņā ievilkto rūpju pilnus vaibstus. Ādolfa kundze Milda jau staigā gar preču pilnajiem veikala plauktiem. Viņa ar lepnumu saka, ka vīrs esot tas lielais veiksmnieks – pasūtījis «Novadnieku» uz visu gadu un laikam jau klusībā cerējis un ticējis, ka kāda balviņa nonāksot arī viņu īpašumā. Izrādās, ka veiksmes loterijās bijušas arī agrāk. Reiz esot vinējis akordeonu. Vēlāk «Novadniekā» gadījies laimīgā loze ar ielūgumu uz Preses balli. Sadomājušies, ka abi ar vecu ballēšanai un nebraukuši. Pie sevis nodomājuši, vairāk vinnestu laikam nebūšot, taču, re, kāds prieks – dāvanu karte «Dārzniekā» gadījies pašā pavasara darbu laikā, kad veikalā var izvēlēties tik daudz labu un vērtīgu mantu.

— Rajona laikrakstu lasām kopš tā iznākšanas brīža, — stāsta Ādolfs Jaudzems. — Informācijas ir pietiekami. Vienīgi ziemā, kad nekādi lauku darbi nav darāmi, avizīte varētu būt diezka.

Dzīvojam tepat pilsētā, ir pašiem sava mājiņa un desmit simtdaļas zemes. Audzējam kartupeļus, bietes, bur-

kānus, kāpostus – visu, kas iztikai nepieciešams. Ir arī neliela siltumnīca, tur audzējam tomātus un gurķus. Šī balva nāca pašā laikā, jo siltumnīcai vēl nebijām plēvi nopirkuši. «Dārzniekā» ir ļoti plaša preču izvēle, būs jākonsultējas ar kundzi, kuru plēvi labāk ņemt – to rozā krāsā vai parasto balto.

Gada nogalē Ādolfs Jaudzems gatavojas svinēt savu septiņdesmit ceturto dzimšanas dienu. Esot jau pieradis pie tā, ka skaitās pensionārs, bet atmiņās vēl aizvien reizēm kavējas gados, kad ik dienas devās uz darbu. Divdesmit gadi aizvadīti par ekskavatoristu meliorācijā, vēlāk – toreizējā Līvānu eksperimentālajā biokīmiskajā rūpnīcā. Pēc pensijas vecuma sasniegšanas vēl piecus gadus nostrādāju, kamēr ekskavatoristiem vairs nebija darba un manu tehniku sagrieza metāllūžņos.

Tagad pensionāri bieži dumojoties, ka naudas maz, ka grūta iztikšana, saka Ādolfa kungs. Gluži tiesa vis neesot, jo viņi ar sievu esot ļoti iemānījušies iztikāt ar savām pensijām. Tikai nevajag palaisties slinkumā, dārzā un mājā darbs vienmēr atrodoties. Arī desmit simtdaļas zemes varot tik daudz dārzeņu izaudzēt, ka veikalā nekas nav jāpērk.

— Mēs ar vīru esam dikti centīgi, — lepi saka Mildas kundze. — Viņš ilgus gadus nostrādāja, es arī vieglu darbu neesmu meklējusi. Sešus gadus biju šuvēja, divdesmit – veikalā par pārdevēju, bet pēdējos sešus – uz dzelzceļa. Tie bija vissmagākie. Pensijā aizgāju sešdesmit viena gada vecumā. Agrāk saimniecībā arī lopiņus turējām, tagad gan spēka mazāk, tāpēc turam vairs tikai vistas, vēl suns un kaķis pa pagalmu skraida.

Visām šīm sarunām pa

vidu, veikala «Dārznieks» pārdevēju laipni apkalpoti, Jaudzemu pāris izvēlas sev nepieciešamās preces – plēvi siltumnīcas apklāšanai, šķidro un granulēto papildmēslojumu dārzeņiem, kā arī krietni lielu plastmasas bļodu. Būšot kur drēbes mazgāt vai arī ūdeni saulītē sasildīt dobjū laistīšanai vasarā.

Veikala «Dārznieks» vadītāja Svetlana Nikitina ir priecīga par atnākušo pavasari un silto laiku. Sākusies sezona, cilvēki steigšus iegādājoties gan dārzeņu sēklas, gan puķu stādus. Pēdējā laikā arvien biežāk pieprasot modernus augus. Taču visejošākā prece – lopbarības bietes un plēve siltumnīcām. Pavasaris negaida, tāpēc cilvēki tik steidzīgi, un mēs esam priecīgi, ka varam piedāvāt viņiem daudz labu preču, saka veikala vadītāja.

L.Kirillova

Sutru pamatskolā atsāktas mācības, saslimšanas iemesls joprojām nav skaidrs

Pirmdien, 12. maijā Sutru pamatskolā visās klasēs atsāktas mācības, kas bija pārtrauktas sakarā ar skolēnu masveida saslimšanu ar zarnu infekciju – dizentēriju.

Mācības skolā nenotika kopš 28. aprīļa. Vakar skolā bija atgriezušies 65 skolēni no 97 audzēkņiem. Atsevišķās klasēs – 4., 5. un 8. klasē mācības tika atsāktas jau 8. maijā. Skolēniem, atgriežoties skolā, jāuzrāda ģimenes ārstu izsniegtās izziņas par viņu veselības stāvokli. «No-

vadnieks» jau ziņoja, ka 17 dizentērijas slimnieki: skolēni un skolotāji tika hospitalizēti, bet kopumā saslimušo skaits bija vairāk nekā 60.

Kā informēja Sutru pamatskolas direktors Māris Grigalis, pats uztraucošākais ir tas, ka joprojām nav saņemta oficiāla atbilde par dizentērijas izcelšanās iemeslu. Neoficiāli tiek uzskatīts, ka saslimšanu izraisījis skolas ēdnīcā lietotais biežpiens. Sabiedrības veselības aģentūras (SVA) veiktās epidemioloģiskās izmeklēšanas rezultātā atklājies, ka biežpiens

pēc saņemšanas no ražotāju uzņēmuma nav ievietots ledusskapī, bet pāris stundas līdz pusdienām uzglabāts istabas temperatūrā. Tiek pieļauts, ka infekcija šajā produktā iekļuvusi kādu ārēju apstākļu dēļ.

Māris Grigalis stāstīja, ka skolas virtuvē un ēdnīcā nav atrasti dizentērijas ierosinātāji, arī ēdināšanas bloka darbinieces pēc vairākkārtējām pārbaudēm atzītas par veselām. Tomēr skolēnu ēdināšana skolā patlaban nav atsākta. Pēc SVA un Pārtikas un veterinārā dienesta prasī-

bām skolas pavārēm atkārtoti jāiziet apmācības SVA. Tās notiks 20. maijā. Līdz tam skolēni pusdienās pārtiek no līdzpaņemtā ēdiena.

Izpildītas arī citas kontrolējošo dienestu prasības. Tualetei, kas bija atsevišķi paredzēta pavārēm, pierīkota slēdzene, virtuvē papildus uzstādītas divas izlietnes, kas paredzētas roku mazgāšanai, un tagad to ir piecas.

Mācību gads skolā tiks pagarināts, lai pilnībā apgūtu programmu paredzēto.

L.Rancāne

● Segliņa atstātais mantojums šausmina ⇒ 2. lpp.

● Trešdienas intervija ar Silajāņu pagasta padomes priekšsēdētāju Mariju Trifanovu ⇒ 3. lpp.

● Eksāmeni pa jaunam un pa vecam ⇒ 4. lpp.

● Silajāņu māls vēl dzīvs. Grāmatas par politiski represētajiem atvēršanas svētki ⇒ 5. lpp.

● Mežu dienās — ar domu par Latvijas nākotni ⇒ 6., 7. lpp.

● Ceļojums uz Holandi pēc pavasara ⇒ 8. lpp.

● Policijas ziņas ⇒ 10. lpp.

● Sludinājumi, reklāma ⇒ 12. lpp.

Ar «Novadnieku» zini vairāk, dzīvo pilnvērtīgāk!

Pasūti savu laikrakstu līdz 26. maijam ieskaitot un piedalies AKCIJĀ

«Veram vaļā loģus, mazgājam un pošam — Vasarsvētki klāt!»

Abonējot «Novadnieku» jūnijam, jūlijam, augustam un arī turpmākajiem mēnešiem, visi abonenti var piedalīties Vasarsvētku

loterijā, kurā tiks izlozētas dāvanu kartes 5 latu vērtībā no veikala

«DIOL» (Preiļos, Aglonas ielā 1), «STILS» (Preiļos, Daugavpils ielā 35).

Apmeklējiet veikalus «DIOL» un «STILS», un plašajā preču klāstā katrs atradīsiet noderīgas lietas savam mājoklim!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Bez elektrības ir četršimt māju

Valsts akciju sabiedrība «Latvenergo» no pašvaldībām līdz šim saņēmusi sarakstu ar 20 mājām, kuras vispirms būtu jāpieslēdz elektroenerģijai.

Aptuveni trešdaļa māju atrodas Vidzemē, daļa māju ir Latgalē un Kurzemē. Aktualizējot jautājumu par neelektrificētajām lauku sētām, «Latvenergo» lūdz pašvaldības apzināt mājas, kam steidzami būtu jāpieslēdz elektrība. Paredzams, ka visu vasaru pašvaldības apzinās šādas sētas. Pēc iepriekš sniegtās informācijas, Latvijā ir 400 neelektrificētu lauku saimniecību, no tām visvairāk — 127 — atrodas «Austrumu elektrisko tīklu» apkalpes zonā.

Būs vērienīgi drošības pasākumi

«Eirovizijas» dziesmu konkurss Rīgā norisināsies aiz dubultžoga, to apsargās suņi, bet skatītājiem būs jāiet cauri metāla detektoram un viņus pārmeklēs ar rentgenstariem. Policijai «Eirovizijas» dziesmu konkursa kārtības nodrošināšanai nopirkta video-novērošanas ierīce ar lielu izšķiršanas spēju. «Skonto» halles ieejās darbosies metāla detektori, caur kuriem būs jāiet arī pašiem policistiem. Uzraudzītas tiks arī viesnīcas, kur apmetušies konkursa dalībnieki. Teritoriju regulāri pārbaudīs suņi, kas trenēti atklāt sprāgstvielas. Netālu no pasākuma norises vietas paredzēta nosēšanās vieta helikopteram. Ir izstrādāts arī maršruts, kā trijās minūtēs nogādāt pasākuma vadītājus no «Skonto» halles uz televīziju.

Autovadītājus sodīs par agresīvu un huligānisku braukšanu

Par agresīvu un huligānisku braukšanu autovadītājus paredzēts sodīt ar naudas sodiem no 50 līdz 200 latiem — paredz Saeimas Juridiskās komisijas izveidotās darba grupas sagatavotie grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā, ziņo LETA. Šis jautājums Latvijā ir aktuāls, jo daudzi autovadītāji rīkojas agresīvi, apdzenot pa labo pusi. Ar piecu latu naudas sodu paredzēts sodīt tos autovadītājus, kas bez īpaša policista uzaicinājuma izkāps no automašīnas. No desmit latiem būs jāšķiras autovadītājiem par runāšanu pa mobilo telefonu bez tā sauktās «hands free» sistēmas.

Veidos alimentu fondu

Īpašu uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietās sekretariāts nākamgad plāno izveidot alimentu fondu, kas būs paredzēts kā uzturīdzekļu fonds un kas palīdzēs cīnīties ar alimentus nemaksājošiem vecākiem. Pēc īpašu uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietās Ainara Baštika aplēsēm, fondam būs nepieciešami vismaz 2 miljoni latu. Paģaidām neesot zināms, kādā veidā līdzekļus varētu iekasēt no cilvēka, kas nemaksā alimentus.

KNAB vadītājs «padodas»

Guntis Rutkis vēl nav izšķīries, vai palikt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) direktora amatā. Pirmdien tikšanās laikā Ministru prezidents Einars Repše prasījis enerģisku rīcību korupcijas apkarošanā, bet Rutkis nav pārliecināts, vai to ļaus izdarīt viņa veselības stāvoklis, jo tikko atkopies no smagas slimības. Ja Rutkis no amata atkāpsies, tad uz viņa vietu vajadzētu rīkot konkursu, jo arī viņš iecelts amatā pēc konkursa, bet to zināsim nedēļas beigās.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli neniekmē atspoguļojo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

«Kā jūs zināt, ka zeme
nekalpo par elli kādai citai
planētai?»

O. Hakslijs

INFORMĀCIJA

Segliņa atstātais mantojums šausmina

Iepazīstoties ar Austrumu robežas būvētāju darbības niansēm, kuru izvērtēšanu Iekšlietu ministrija (IeM) nesen uzticēja Valsts kontrolei un Ģenerālprokuratūrai, pārsteidz gan atklātās nelikumības, gan anekdotiskas situācijas. Austrumu robežas būvju dokumenti apstiprināti vēl 8. Saeimas vēlēšanu kampaņas karstumā.

Ģenerālprokuratūra jau ierosinājusi krimināllietu par Bērziņu robežpārejas punkta celtniecību, kurā šķērdēti līdzekļi par dārgiem apkopējas ratiņiem, gleznām, tūkstošiem latu pārmaksāts par smilšu kravu pārvietošanu un citām bezjēdzīgām izdarībām. Arī pēc tam Austrumu robežbūvē atklātas neticamas lietas: daži objekti neilgi pirms 8. Saeimas vēlēšanām sākti būvēt ne tikai lielā salā, bet pat bez būvatļaujām.

Valsts būvinspekcijas vadītājs Leonīds Jēkabsons informēja, ka pēc atkārtotās pārbaudes pārtraukta Indras robežkontroles punkta ēkas celtniecība. Tāpat bez būvniecības atļaujām sākti būvēt pierobežas ceļš Kaplavā. Pēc Leonīda Jēkabsona teiktā, Austrumu robežas būvētāji pieļaujot trīs pārkāpumus: būvniecības darbi notiek bez būvatļaujas, tiek ignorētas iepriekš sniegtas būvinspektoru norādes, objektiem joprojām nav iecelts būvuzraugs. Vainīgas pēc L.Jēkabsona teiktā, ir gan ministrija, gan būvfirmas, un vainīgos varētu sodīt ar 250 latu lielu sodu. Izveidojusies paradoksāla situācija: mēs, valsts iestāde, piemērosim naudas sodu valsts iestādei — Iekšlietu ministrijai, teica L.Jēkabsons.

No Austrumu robežas būvētāju sastādītajām tēmēm redzams, ka celtniecības firmas ne tikai būvējušas, bet arī par

īpašu samaksu apgādājušas robežsargus ar dažādiem sadzīves priekšmetiem. Piemēram, no Pasienu nodaļas kompleksa rekonstrukcijas tēmes konstatējams, cik, pēc valsts pasūtījumu ieguvušas firmas domām, maksā šādas operācijas: «Darba krēslu novietošana (1 gab.) — 25,17 latu», «Mikrovilņu krāsns pieslēgšana (1 gab.) — 51,27 latu», «Kafijas vārmā automāta pieslēgšana (1 gab.) — 21,44 latu», «Sadzīves ledus-skapja (1 gab. 220 V) pieslēgšana — 233,05 latu», «TV skapīša novietošana (1 gab.) — 41,95 latu». «Tāfeles novietošana — 130,50 latu», «Krēsla ar maināmu atzveltnes slīpumu un riteņiem novietošana — 25,17 latu», «Pārņēsājamās UVS lampas (4 gab.) — kopā 93,24 latu» utt. Kopumā šādi darbi valstij Pasienu nodaļas labiekārtošanai izmaksājuši 42 800 latu.

Savukārt Rēzeknes robežsargu skolai paredzēto sadzīves priekšmetu sarakstā izceļas «grozāmie krēsli PRESTIGE 50». Viens šāds krēsls valstij izmaksājis 99,19 latu, bet kopumā tādi ir paredzēti 196 gabali. Bez šiem krēsliem minēti arī virkne citu krēslu, piemēram, «PRESTIGE 50 ar rokturiem». Tie iepirkti tikai 16 gabali, un to cena ir krietni lētāka nekā «grozāmajiem bez rokturiem» — 27,81 lats par krēslu.

Veicot tirgus izpēti, IeM amatpersonas konstatējušas, ka būvfirmu piegādātās daļortehnikas un videokameru cenas krietni pārsniedz vidējo tirgus cenu. Piemēram, Pasienu nodaļas tāmē iekļautā lāzerprintera HP LaserJet 1200N cena ir 839,55 latu, savukārt tā pati mantā Latvijas tirgū maksā tikai 445 latu. Videoskopa 3M1615 tāmē norādītā cena ir 2310 latu, bet Latvijas tirgū atbilstīgi dienesta ziņojumā norādītajam to varot dabūt pat par 125 latiem.

Humora izjūtu būvniecības biznesa pārstāvji nav zaudējuši, pat sastādot helikoptera laukuma izbūves tēmi. No tāmē iekļautām pozīcijām jāsecina, ka robežsargi tuvākā laikā pierobežā plāno sēdināt īpaši lielu un smagu kaujas helikopterus (pašlaik Latvijas armijas īpašumā esošais helikopters nosēdināms pat purva mūklajā). Piemēram, tātē liecina, ka helikoptera laukuma izbūvei nepieciešamā 20 centimetrus biezas augsnes kārtas aizvākšana 100 kvadrātmetru platībā valstij izmaksājusi 716 eiro (pēc pašreizējā valūtas kursa — 455, 38 latu); šīs augsnes iekraušana transportlīdzekļos — 349, 80 latu; tās aizvešana — 8344, 32 latu. Izraktās helikoptera bedres aizbēršana ar smiltīm izmaksājusi 489,72 latu, savukārt smilts pārklāšana ar šķembām — 2480,40 latu. Monolītas dzelzsbetona plātnes betonēšana, ieskaitot stieģrojuma izveidošanu divās kārtās, valstij maksājusi 7123,2 latu, bet b 20 markas betons kubikmetrā maksājis 59,78 latu, kas ir gandrīz trīs

reizes dārgāk, nekā tas šobrīd pieejams Latvijas tirgū. Visbeidzot, septiņu koku nozāģēšana, kuri, acīmredzot, auguši helikoptera nosēšanās vietā, valstij izmaksājuši 316 latu.

Iekšlietu ministra preses sekretāre Maija Celmiņa teica, ka par darbiem, kuri jau paveikti, par kuriem nauda jau samaksāta, būs jāatbild ministrijas amatpersonām. Viņu vaina šobrīd tiek izmēlta krimināllietā. Savukārt, lai nepieļautu izšķērdības turpināšanos, pēc M. Celmiņas teiktā, ministrijas amatpersonām kopīgi ar būvfirmām jāizvērtē, kurās pozīcijās izdevumus var būtiski samazināt un kuras izmaksu pozīcijas no tāmē var pilnībā svītrot. «Piemēram, ja pierobežas būvējamam ceļam atbilstoši projektam traucē lopu ferma, kuras pārceļšana maksā desmit tūkstošus, tad acīmredzot ir lietderīgi izvērtēt iespējas būvēt ceļu tā, lai šī ferma nebūtu jāpārceļ,» skaidroja M. Celmiņa.

Šī gada 1. aprīlī valdība nolēma daļu slēgto līgumu par robežas iekārtošanu lauzt. «Šajā gadījumā uzskatām, Ministru kabineta lēmums ir nepārvarama vara,» toreiz paziņoja premjers Einars Repše. Pēc šā valdības lēmuma Latvijas būvuzņēmēji premjeram nosūtīja vēstuli, kurā aicināja atklāt valdības sēdē uzklaušīt būvnieku argumentus. Savukārt aprīļa vidū Valsts policijas Izziņas pārvalde robežbūves lietā ierosināja krimināllietu par dienas ta pilnvaru pārsniegšanu.

Saīsināti no «Neatkarīgās Rīta Avīzes»

Mediju ētika — problēma un risinājumi

Izdevniecība «Lietišķās informācijas dienests» un žurnāls «Kapitāls» rīkotajā seminārā Rīgā «Mediju ētika — problēmas un risinājumi» piedalījās 78 dalībnieki: izdevēji, redaktori, reklāmas nodaļu vadītāji no Latvijas centrālajiem un rajonu laikrakstiem, Latvijas Preses izdevēju asociācijas un Latgales Preses izdevēju asociācijas pārstāvji, tai skaitā arī «Novadnieks» veidotāji.

Pirms diskusijām dalībnieki iepazinās ar Lielbritānijas, Zviedrijas, Somijas un Igaunijas pieredzi, bet diskusijas noslēdzās ar domu, ka visaktuālākā problēma ir Preses ētikas padomes un Ētikas kodeksa trūkums Latvijā.

Seminārā laikā mediju pārstāvji aizpildīja anketu, kuras

apkopojums liecināja par vienotu vēlmi, ka kādai no sabiedriskām organizācijām vai visām kopā (Izdevēju asociācijai, Žurnālistu savienībai, Mediju klubam vai citai no jauna dibinātai žurnālistu organizācijai) jāizstrādā kopīgs Preses ētikas kodekss un jāizveido Ētikas padome, kas uz-

rauga Ētikas kodeksa ieviešanu un izskata strīdus, kā arī jāizglīto izdevēji un žurnālisti par ētikas un profesionālajiem jautājumiem.

Savukārt Reklāmas asociācijai jāinformē reklāmdevēji par žurnālistikas profesionālajiem un ētikas jautājumiem, bet kopā ar izdevēju asociāciju jāsakārto mediju un reklāmdevēju attiecības atbilstoši ētikas principiem, strādājot tā, lai medijos nebūtu slēptās reklāmas un lasītājs, uztverot reklāmu, netiktu maldināts.

Visi semināra dalībnieki vienojās, ka Latvijā nepieciešama redaktorus un žurnālis-

tus pārstāvoša un aizstāvoša stipra organizācija, lai ētikas principu pārkāpēji tiktu stingri sodīti (gan mediji, kas neievēro normas, gan arī rakstu autori). Skandināvijas valstīs un Lielbritānijas presē publicētais no ētikas viedokļa tiek stingri kontrolēts un šī kontrolējošā instance sauc pie atbildības pārkāpējus un uzliek lielas soda naudas. Tāpat semināra dalībnieki vienojās, ka Latvijā jāuzsāk mediju tirgus sakārtošana pēc profesionāliem kritērijiem, nevis pēc agresīvās tirgus politikas.

Tamāra Elste

TREŠDIENAS INTERVIJA

MARIJA TRIFANOVA, Silajāņu pagasta padomes priekšsēdētāja, visu dzīvi centusies būt savējā starp savējiem. Augstu vērtē atklātību. Darba stils – demokrātiskais, un pagasta dzīves vadīšanā neviens lēmums netiek pieņemts bez deputātu piekrišanas. Pēc tiešā darba pagastmājā viņa strādā savā saimniecībā. Mājās nav vīriešu roku, jo vīrs pirms diviem gadiem devies aizsaulē. Marija dzīvo kopā ar savu māmuļu. Dēla Valērija ģimene uz dzīvi apmetusies Rīgā. Nereti ciemojas arī pie mātes un vecmāmuļas. Tādās reizēs nopietnā pagasta priekšniece pārtop par kulināri un savējos sagaida ar gardiem cienastiem.

● 1954. gads. Mazā Marija savai tantei Leokādijai uz rokām.

Dzīves vadmotīvs – būt savējai

— Esat šeit dzimusi un augusi. Kāda bija bērnība Silajāņu meitenī?

— Manas dzimtās mājas atradās un vēl tagad pastāv Seveļos, no centra divus kilometrus attālumā esošā sādžā. Nāku no daudz bērnu ģimenes. Pēc vecuma biju otrā sešu bērnu pulciņā. Mums, lielākajiem, bija jāaudzina jaunākie. Tās bija gan rūpes, gan sagatavošanās dzīvei, mēs to uzskatījām arī par godu. Vajadzēja paspēt apdarīt saimniecības darbus, gādāt par jaunākajiem un reizē arī mācīties. Manā un otras māsu zinātnā bija pilnīgi visas rūpes – ēdīšana, audzināšana — par jaukāko māsiņu. Mamma strādāja par brigadieru un bija ļoti aizņemta. Tēvs bija traktorists.

● Marija Trifanova atzīst, ka nelabprāt stāsta par sevi. Lai cilvēki paši vērtē mani un manu darbu, viņa saka. Foto: M. Rukosuļevs

traukt. Vietējā Suvorova kolhozā bija liela nepieciešamība pēc darba rokām. Man piedāvāja darbu linsēklu eļļas spiešanas ceļā. Un drīzumā izgāju pie vīra.

— Esat viena no retajām, kam bijusi iespēja apgūt eļļas rūpnieciskās ieguves procesu. Kā tas notika?

— Darbs ceļā bija organizēts divās maiņās, strādāja daudz jaunieši. Toreiz ražoja tā saukto cep-to eļļu, kādu tagad neiegūst. Linsēklu vispirms samala, pēc tam iegūtos miltus karsēja, un tikai tad spieda eļļu. Tai piemita vienreizējs aromāts. Eļļu bija ļoti iecienījuši daudzi pirktagribētāji, to pārdot veda pat uz Ļeņingradu. Mans darbs bija saistīts ar sēklu karsēšanu.

Vēlāk man piedāvāja darbu Rušonas sovhozā. Par brigadiera palīdzi. Bija vajadzīga attiecīga izglītība, un es iestājos Višķu sovhoztehnikumā agronomijas nodaļā, mācījos neklātienē. Pēc tam atgriezos dzimtajā pusē, Suvorova kolhozā un sāku strādāt par agronomi. Bija piedzimis arī dēls.

— Cik sen vadāt pagasta padomi?

— Tika atjaunota Latvijas neatkarība. Gatavojāmies pirmajam pašvaldību vēlēšanām. Iznāca tā, ka bija iesniegts tikai viens deputātu kandidātu saraksts, citu pretendentu uz deputātu vietām nemaz nebija. Visi tikām ievēlēti, bet pēc tam lēmām, kas vadīs padomi. Toreiz bija tāds laiks, ka visi no kaut kā baidījās, pirmkārt jau no nākotnes un neziņas, kas sagaida. Man laikam bija vairāk drosmes uzņemties pagasta vadību. Bez tam nesaskatīju labāku darba iespējas, un devu piekrišanu šim amatam. Padomei diemžēl toreiz nebija nekādas teikšanas. Sākās kolhozu likvidācijas un privatizācijas process. Ar pašvaldību neviens nerēķinājās, un mums pat nebija pa spēkam privatizēt kādu autobusu, mašīnu vai ēku kopējām vajadzībām. Arī cilvēki tā bija noskaņoti – visu savākt tikai sev, par nākotni neviens nedomāja.

Tie gadi bija ne vien fiziski, bet arī morāli ļoti smagi. Sakarā ar to, ka pagastā vairums iedzīvotāju ir cittautieši, ka kompartijas

ideoloģija tika ļoti stingri ievērota, cilvēki neticēja, ka valsts politika tik krasi mainījusies, ka Latvija kļuvusi neatkarīga. Agrāk vai vēlāk, bet Rubiks nāks pie varas, ar šādiem uzskatiem cittautieši uzņēma latviešu centienus nostabilizēt situāciju atjaunotajā brīvvalstī.

— Vai cilvēki joprojām pieturas pie šādiem uzskatiem, kā to, piemēram, rāda televīzijā, kur redzam gados vecākus krievvalodīgus cilvēkus paužam ilgas pēc Maskavas diktāta?

— Nē, tā nemaz nav. Arī krievu tautības iedzīvotāji, kas šeit gadu desmitiem dzīvojuši, ir atguvuši savus nacionālizētos zemes īpašumus, sākuši tos apsaimniekot un iedzīvojas pārticībā. Reģistrējuši Zemesgrāmatā kā savu īpašumu un tagad jau domā par to, ko nesīs Eiropas Savienība, kā viņiem klāsies, bet nevis par atgriešanos kolhozu laikos. Viņi ir pārliecinājušies par to, ka, ja neesi slinks, var dzīvot un saimniekot. Pat ar vienu zirdziņu saimniecībā var daudz ko padarīt. Es te stāstu par normāliem cilvēkiem, ne jau par dzērājiem un par tiem, kas neko nedara. Jā, protams, ir neliela iedzīvotāju daļa, kuriem viss ir vienaldzīgs, un viņi joprojām pauž, ka «atnāks Krievija, un atkal būs viss tāpat, kā bija — kolhozi». Bet kopumā nepilsoņu mūsu pagastā ir ļoti maz – 15 cilvēki.

— Par pagasta padomes priekšsēdētāju strādājat jau desmito gadu. Klājies smagi. Vai ir nācies nožēlot izvēli?

— Nē, nenozēloju nevienu dienu. Darbs ar cilvēkiem ir ļoti interesants. Visus pazīstu, un arī viņi visi mani labi pazīst, jo strādāju kopā ar viņiem, arī man ir piemājas saimniecība. Nebraukāju apkārt lepnos limuzīnos, bet slaucu govī, ravēju. Tāpēc daudzas jautājumus atrisinām nevis oficiālā pieņemšanā kabinetā, bet tiekoties pēc darba uz lauka vai tīrumā.

Pirmajos gados grūtības radīja tas, ka ne vienmēr varēja atbildēt uz cilvēku jautājumiem, jo pagasta darbiniekiem pašiem trūka informācijas par daudzām lietām. Tagad mums šādas neziņas nav, jo daudzas lietas esam uzzinājuši,

● Trifanovu ģimene — Lavrentijs un Marija dēla Valērija izlaiduma dienā. Foto M. Trifanovas albuma

ir izstrādāti un pieņemti likumi visās jomās. Ir labi saziņas līdzekļi. Lai sniegtu atbildi iedzīvotājam, varam sazināties ar attiecīgām iestādēm rajonā vai pat Rīgā, izmantot elektronisko pastu, telefaksu. Regulāri papildinām zināšanas semināros.

— Kāds Silajāņu pagasts ir šodien, pēc visām pārmaiņām un arī pirms pārmaiņām – pirms teritoriālās reformas, pirms iestāšanās Eiropas Savienībā?

— No kādreizējā lielā un vareņā Silajāņu pagasta, kurš pastāvēja pirmās Latvijas brīvvalsts laikā, nekas daudz pāri nav palicis. Tas ir griezts un daļīts, no tā tika izveidoti kolhozi un attiecīgi katram ciema padome. Piemēram, Riebiņu pagasta lielākā daļa ir kādreizējā Silajāņu pagasta teritorija. Tāpat arī Feimaņu pagasts Rēzeknes rajonā, bijuši Gailišu ciema padome, kas tagad ietilpst Rušonas pagastā. Tagadējais Silajāņu pagasts ir bijušais Silajāņu ciems, kas ir pats viducītis no kādreiz plašās teritorijas. Tagad šeit ir 650 iedzīvotāji, 7000 hektāri zemes, gada budžets 50 000 latu. Kā mana dzimtā pusē man, un domāju, ka daudziem šejieniēšiem, tas ir pats labākais pagasts, bet, reāli vērtējot, tam nav perspektīvas. Arī iedzīvotāju demogrāfiskā situācija ir sliktā. Nākošajā 1. klasē būs tikai četri bērni. Diezin, vai pēc novadu izveidošanas būs izdevīga skolas saglabāšana, kuras sakārtošanā, starp citu, pēdējos gados esam ieguldījuši ļoti daudz līdzekļu. Tomēr ļoti vēlamies šajās telpās saglabāt vismaz sākumskolu.

Pagastā darbojas ģimenes ārsta prakses vietas filiāle – feldšeru punkts, kurš ir sertificēts, Silajāņu pamatskola, divas bibliotēkas, kultūras nams. Oficiāli bezdarbnieki sastāda 21 procentu no pagasta iedzīvotāju kopskaita, bet neoficiāli viņu skaits ir lielāks. Taču pārsvarā cilvēki nodarbināti savas zemes apstrādāšanā, bet daļa strādā un pelna nelegāli. Uzņēmumu

pagastā nav. Vienīgais tika atzīts par maksātspējīgu un bankrotēja. Ir viens zemnieks, kas nodarbojas ar uzņēmējdarbību, viņam pieder kautuve un arī kokapstrādes darbnīca.

Pašlaik pagasta padomes deputāti iepazīstina iedzīvotājus ar iespējamiem variantiem novadu veidošanā. Uzskatu, ka īpašas izvēles mums nav. Ja kaimiņu pagasti veidos novadu ar lauku teritoriju, tad mēs pievienosimies, bet ja nē, tad, kā paredzēts projektā par 102 Latvijas novadu izveidi, pievienosimies Preiļu novadam. Pagasts atsevišķi pastāvēt nevar, jo finansējuma trūkuma dēļ nespējam tikt galā ar daudzajām funkcijām, kuras pašvaldībai tagad uzlikta. Piemēram, kaut vai attiecībā uz ūdens apgādi. Mūsu spēkos nav atrisināt visa pagasta iedzīvotāju apgādi ar ūdeni. Tas pats attiecībā uz attīrīšanas iekārtām. Uzrakstījām projektu, bet tas netika atbalstīts, jo esam mazs pagasts, neperspektīvs, ar nelielu iedzīvotāju skaitu. Un attiecībā uz novadu veidošanu pat jāsaka tā, ka labāk, lai viss notiek ātrāk, jo patreizējā neziņa un līdz ar to stress cilvēkiem grūti izturams.

— Jūs nācāt no daudz bērnu ģimenes, taču jūs pašas ģimenē abi ar vīru Lavrentiju uzaudzinājāt tikai vienu dēlu. Vai tāds ģimenes modelis likās pieņemamāks?

— Nesen, kad dēlam Valērijam un viņai sievai ieminējos, ka vajadzētu padomāt par brālīti vai māsiņu mazajai Viktorijai, viņi nopietni atbildēja, ka, jā, tas notikšot, jo viņi neesot tādi egoisti, kas domā tikai par sevi. Tas bija attiecināts gan uz mums, gan uz vecdeklas vecākiem, jo arī viņa ir vienīgais bērns. Bet mēs ar vīru vairāk bērnu nevarējām atļauties darba un aizņemības dēļ, jo visu laiku vajadzēja strādāt. Tagad to es vērtēju kā mūsu bezatbildību. Mūsu vecāki mūs uzaudzināja vēl grūtākos apstākļos.

L. Rancāne

SAUNAS PAGASTĀ

■ SAUNAS DEPUTĀTI NOLEMJ PIEVIENOTIES PREIĻU NOVADAM. Saunas pagasta padomes sēdē darba kārtības pirmais jautājums bija pagasta padomes atzinuma sagatavošana par novadu izveidošanas projektu. Sēdē apspriesta no Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas saņemtā anketa «Par novadu izveidošanas projektu». Tajā pagastam piedāvāti trīs varianti: atbilstoši 102 novadu veidošanas projektam pievienoties Preiļu novadam, izveidot pašiem savu novadu, vai arī iesniegt citu argumentētu priekšlikumu. Deputāti balsošanai izvirzīja pirmo un trešo variantu. Pirms padomes sēdes pagastā bija organizētas iedzīvotāju sapulces, kurā pašvaldības ļaužu domas krasi sadalījās. Priekuļu iedzīvotāju vairākums izteica vēlēšanos pievienoties Preiļu novadam, bet Smelteru iedzīvotāji pauda pretestību administratīvi teritoriālajai reformai.

Padomes sēdes laikā, četriem deputātiem balsojot «par» un diviem — «pret», pieņemts lēmums projektā izvēlēties variantu, kurš paredz pagasta pievienošanu Preiļu novadam.

■ BŪS JAUNAS LABIERĪCĪBAS PAGASTMĀJĀ. Padomes deputāti sēdē apstiprināja cenu aptaujas komitejas protokolu. Veikta cenu aptauja par rekonstrukcijas darbu izpildi pagasta padomes labierīcībās. Konkurssā pieteicās divi uzņēmumi. Viens no tiem bija SIA «Preiļu celtnieks», kas arī atzīts par uzvarētāju, jo piedāvāja lētākas darba izmaksas nekā konkurenti. Pagastmājas labierīcību rekonstrukcijas darbiem atvēlēti 3200 latī, tie jāveic mēneša laikā.

■ PIEŠKIR LĪDZEKĻUS APRŪPEI MĀJĀS. Deputāti pieņēmuši lēmumu piešķirt 15 latu lielu pabalstu vientuļam slimam pensionāram, lai viņš varētu apmaksāt aprūpes pakalpojumus. Pirms pensionāra iesnieguma izskatīšanas padomes sēdē notika viņa dzīves apstākļu apsekošana.

■ APSTIPRINA ZEMES ĪPAŠUMA NOSAUKUMU. Padomes sēdē apstiprināts nosaukums «Ogre» kāda īpašnieka zemes gabalam. Šādu nosaukumu izvēlējās pats zemes saimnieks.

■ APMĀKSĀS MUZICĒŠANU SKOLU IZLAIDUMOS. Saunas pašvaldības deputāti, izskatot no Priekuļu pamatskolas saņemto iesniegumu, nolēmuši apmaksāt mūziku skolas izlaiduma ballē. Šim nolūkam piešķirti 50 latī. Tikpat liela summa mūzikas apmaksāšanai izlaidumā piešķirta arī Salas pamatskolai.

KULTŪRA

Muzejs atklāj sezonu

Ar zinātniskajiem lasījumiem, keramikas cepla izdedzināšanu, priekšnesumiem, literāru iestudējumu sākies 2003. gada sezona Raiņa muzejā «Jasmuižā».

✓ 14. maijā pulksten 13.00 paredzēta «Pūdņiku skūlas» cepla iekurināšana Andreja Paulāna darbnīcā. Klātesošajiem būs iespēja redzēt cepla piepildīšanu un iekurināšanu, bet savukārt 15. maijā pulksten 10.00 visi interesenti tiek aicināti uz cepla izņemšanu. Tajā pat dienā pulksten 11.00 notiks izstādes «Pūdņiku skolas keramika» atklāšana.

✓ 17. maijā tuviem un tāliem muzeja ciemiņiem būs iespēja piedalīties sarīkojumā «Pliekšānu jūrģi Jasmuižā». Tas sāksies pulksten 11.00 ar zinātniskiem lasījumiem, kuros klātesošie varēs noklausīties referātus par Jasmuižas muižas vēsturi, par Krišjāni Pliekšānu kā Jasmuižas saimnieku un par Raiņa jaunību dežjā.

Sarīkojuma turpinājumā paredzēts amatnieku tirdziņš, vizināšanās zirgu pajūgā, sviesta kulsana un degustēšana, Latgales folkloras kopu, ansambļu, deju kolektīvu priekšnesumi, kā arī literārs iestudējums «Raiņa jaunības gadi dienasgrāmatā un vēstulēs». Sarīkojums noslēgsies ar kopīgu balli vakarā.

L.Rancāne

INFORMĀCIJA

Eksāmeni pa jaunam un pa vecam

Maijs ir pienācis ar uztraukumiem pārpilno eksāmenu laiku. Par jauniešiem šajā jomā informāciju «Novadniekam» sniedza rajona izglītības pārvaldes vispārīgā izglītības skolā DZINTRA ŠMUKSTE.

Pamatskolas pāriet uz centralizētajiem eksāmeniem

Atbilstoši Izglītības satura un eksaminācijas centra rīkojumam, kurš tapis 2003. gada 24. martā, ir noteikti 2003.-2004. mācību gada valsts pārbaudes darbi: ieskaite, eksāmeni, kontroldarbi. Kopskaitā tie ir pavisam 32 dažādi valsts pārbaudes darbi. Tie jau ir sākušies. Kā pirmais notika piloteksāmens latviešu valodā 9. klasēs skolās ar latviešu mācību valodu un valsts valodā skolās ar krievu mācību valodu. Piloteksāmenu kārtoja četras rajona skolas: Riebiņu, Vārkavas, Līvānu 2. un Preiļu 2. vidusskolā. Kopumā piloteksāmenu kārtoja visu Latvijas rajonu 109 latviešu mācībuvalodas skolas un 61 mazākumtautību izglītības iestāde.

Piloteksāmens paredz centralizētas vērtēšanas sistēmas ieviešanu pamatskolā. Līdz šim centralizēti tika vērtēti tikai vidusskolu eksāmenu darbi. Līdz ar to piloteksāmens pamatskolās domāts kā sava veida eksperiments, kurā apjauš, apzina, izmēģina un izdara secinājumus. Piloteksāmens pamatskolās notika jau otro gadu. Pērn rajonā tajā iesaistījās pa vienai skolai no krievu un latviešu plūsmas, šogad skolu skaits tika palielināts. Riebiņu un Preiļu 2. vidusskolai tika piedāvāts piloteksāmenā iesaistīties atkārtoti, un šīs skolas tam piekrita. Piloteksāmena rezultātus paredzēts paziņot skolām maija beigās, lai skolēni, kuri ar savu sniegumu šajā eksāmenā nebūs apmierināti, varētu kārtot tradicionālo eksāmenu. Līdz ar to piloteksāmens skolām ir izdevīgs, jo skolēni var atteikties no saņemtajā vērtējuma un kārtot pārbaudījumu otrreiz. Bez tam var kārtot abus eksāmenus un izvēlēties labāko atzīmi. Piemēram, pagājušajā gadā Riebiņu vidusskolas skolēni jutās apmierināti ar zināšanu novērtējumu, bet vairāki Preiļu 2. vidusskolas skolēni vēlējas to kārtot vēlreiz. Daudzi otrajā reizē ieguva augstāku vērtējumu. Skolās, kas nav iesaistījušās pilotprojektā, tradicionālais eksāmens latviešu valodā un literatūrā skolām ar latviešu mācībuvalodu notiks 6. jūnijā, bet skolām, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas, latviešu

valodas eksāmens notiks 9., 10. un 11. jūnijā.

Papildu pienākumi skolām

Lielais ieskaīšu un eksāmenu skaits pamatīgi noslogo skolas, secina Dzintra Šmukste. Piemēram, piloteksāmena kārtošanai Preiļu 2. vidusskolā visu devītklasnieku izvietojšanai vienlaikus vajadzēja atbrīvot četras telpas. Atbilstoši eksāmenu kārtēšanas instrukcijām jānodrošina pilnīgs klusums telpu apkārtnē, jo eksaminējamie strādā ar kasetēm, tajās nedrīkst parādīties fona trokšņi. Līdz ar to eksāmena laikā noslēgts vesels stāvs, taču tajā pašā laikā skolā turpinās mācību process pārējām klasēm. Katrā telpā eksāmena laikā jābūt vismaz diviem skolotājiem, kuri eksāmena dienā ir atrauti no sava tiešā darba, bet skolēni paliek bez stundām. Jāsaka, ka reizē ar eksāmeniem skolās sākas sava veida haoss, un valsts pārbaudes darbu norises laiki nav pārdomāti, atzina Dzintra Šmukste.

Ja mazāk par 50, eksāmenu kārtot nevarēs

Taču jau tuvākajā nākotnē atsevišķos priekšmetos eksāmeni savā skolā skolēnam nemaz nebūs nokārtojami. Ir pieņemti Ministru Kabineta noteikumi, kuri paredz organizēt eksāmena kārtēšanu kādā priekšmetā tikai tad, ja to dara ne mazāk kā 50 skolēni. Ja šis skaits ir mazāks, tad jāorganizē viena kopīga eksāmena kārtēšana rajona vai reģiona mērogā. Kas maksās par skolēnu un viņus pavadošo pedagogu ierašanos uz eksāmenu šādā gadījumā?

Runājot par maksāšanu, jau pašlaik ir pietiekami daudz problēmu, atzina Dzintra Šmukste. Piemēram, tie skolotāji kas piedalās centralizēto eksāmenu labošanā, pirms tam Rīgā semināros tiek atbilstīgi apmācīti, kā labot darbus, kā pareizi vērtēt, taču viņiem netiek apmaksāta komandējumu nauda. Semināri ilgst divas trīs dienas, skolotājiem Rīgā jāgādā naktsmītnes, jāgādā par ēšanu, par savu naudu. No rajona šajās apmācībās un centralizēto eksāmenu labošanā iesaistīti apmēram 40 cilvēki.

Uztraukums 3., 6., 9. un 12. klasēm

Valsts pārbaudes darbos iesaistītas četras klašu grupas. Tās ir trešās klases, kas kārtoti ieskaitei mācībuvalodā, bet skolās ar krievu mācību valodu — ieskaitei arī valsts valodā. Sestās klases kārtoti ieskaitei mācībuvalodā, matemātikā, un

krievu plūsmas skolās — valsts valodā.

Nākošā grupa, kam pavašaris atnācis ar eksāmeniem, ir devītās klases, kurām liels skaits pārbaudes darbu — septiņi, bet mazākumtautību skolām klāt pie tā visa pārbaudījums arī valsts valodā.

Ceturta grupa ir divpadsmitās klases. Vidusskolas absolventiem kopumā paredzēti deviņpadsmit valsts pārbaudes darbi, taču lielākā daļa no tiem ir izvēles priekšmetos.

Piloteksāmens vidusskolās

Ari 12. klasēs šogad pirmo reizi paredzēts viens piloteksāmens. Skolēni var izvēlēties, vai kārtot domrakstu, vai latviešu valodu un literatūru rakstiskā veidā. Tas arī nosaukts par piloteksāmenu. Iepriekšējos gados bija jākārtoti tikai domraksts. Uz piloteksāmenu pieteikušies skolēni Līvānu ģimnāzijā, Preiļu 2. vidusskolā un rajona vakara (maiņu) vidusskolā. Šo eksāmenu izvēlējās mazskolēnu tāpēc, ka skolotājiem ļoti ilgi nebija zināms tā skaidrojums un tā saturs. Tiek solīts, ka turpmāk domraksts kā tāds tiks atcelts vispār, bet vidusskolu beidzēji kārtos rakstisko latviešu valodas un literatūras eksāmenu.

Kaut arī nepareizi, bet nevainojami izpildīts

Skolām lielākās rūpes rada centralizētie eksāmeni, jo tie uzliek papildus pienākumus gan komisiju veidošanā, kurā obligāti jābūt skolotājiem no citām skolām, gan materiālu precīzā noformēšanā. Tas attiecas uz eksāmenu darbu sagatavošanas tehnisko pusi. Šogad eksāmeni centralizētā veidā pirmo reizi tiks vērtēti ar iegādātās jaunās tehnikas palīdzību. Līdz ar to skolēnu atbīžu lapās nevar būt nevienas smērējums vai nepareizs ieraksts.

Centralizēto eksāmenu uzdevumi joprojām tiks saņemti izglītības pārvaldē ar kurjerpasta palīdzību. Daļa no centralizētajiem eksāmeniem ir ļoti populāri, un tos izvēlas liels skaits skolēnu, bet, piemēram, fiziku izvēlējušies septiņi, ķīmiju — astoņi skolēni. Tāpēc jau tagad var pateikt, ka nākamgad vairākos priekšmetos eksāmenu rajonā nevarēs organizēt, jo kārtotāju skaits nesasnies minēto skaitli — 50. Ja šī kārtība būtu jau šogad, tad bez fizikas un ķīmijas rajonā nevarētu nokārtot arī kultūras vēsturi un valsts valodu.

Ko atbrīvo no eksāmenu kārtēšanas

Šogad spēkā stājusies jau-

na instrukcija par skolēnu atbrīvošanu no visiem valsts pārbaudes darbiem. Slimību saraksts, kuru dēļ skolēni var nekārtot eksāmenu, papildinājis ar dažām jaunām. Instrukcijas nodotas ģimenes ārstiem. No eksāmeniem bērni tiek atbrīvoti ar ģimenes ārsta izziņu. Šogad no visiem valsts pārbaudes darbiem atbrīvoti nedaudz vairāk par trīsdesmit divpadsmitklasniekiem, 31 devīto klašu skolēns. Ja skolēns tomēr vēlas kādu no pārbaudes darbiem kārtot, viņam jāraksta iesniegums, 9. klasē — pievienojot vecāku iesniegumu, — direktoram ar lūgumu atļaut. Lielākais no eksāmeniem atbrīvoto skaits — 14 — ir Līvānu vakarskolas 12. klasē. Skolai ģimenes ārsta izziņa par atbrīvošanu jāiesniedz rajona izglītības pārvaldē. Šogad ir jauna prasība, ka šai izziņai skolai jāpievieno skolēna kavēto stundu skaits. No valsts pārbaudījuma sporta rajona skolās kopumā atbrīvoti 80 skolēni. Tas ir daudz. Līvānu ģimnāzijā vien no sporta ieskaitei atbrīvoti 37 skolēni. Iespējams, ka tam ir objektīvi iemesli, jo bērni reizēm nespēj sasniegt vēlamus rezultātus, kādi tiek prasīti ieskaitē.

Daudz stresa pirms izlaiduma balles

Dzintra Šmukste pēc saviem novērojumiem šī gada piloteksāmena laikā atzina, ka bērni psiholoģiskā ziņā ir ļoti nestabili, ir stresaini, eksāmenu laikā nervozē un drebinās. To var saprast, jo atmosfēra ir sasprindzināta, atbilde jāierunā mikrofonā, svešu cilvēku klātbūtnē.

Centralizēto eksāmena laikā telpā atrodas arī speciālisti no citās skolās, kas sniedz savu vērtējumu pēc saviem ieskatiem. Vērtējums tiek aizsūtīts uz centralizēto eksāmenu vērtēšanas komisiju un salīdzināts ar tās spriedumu. Dzintra Šmukste atzīst, ka pietrūkst skolotāju šo pienākumu veikšanai, un izglītības pārvaldei tas rada lielus sarežģījumus.

Ja skolēns ar savu centralizēto eksāmena novērtējumu nav apmierināts, viņš var iesniegt apelāciju. Pērnajā gadā atsevišķi skolēni pēc apelācijas iesniegšanas un izskatīšanas saņēma augstāku vērtējumu.

Pēdējais eksāmens, ar ko beigsies valsts pārbaudes darbu kārtējais šī pavasara posms, notiks 20. jūnijā un tas būs fizikā. Bet pēc tam — izlaiduma balles, ziedi, laimīgo absolventu un ne mazāk laimīgo vecāku — ovācijas. Līdz nākamajiem eksāmeniem nākamajā skolā!

L.Rancāne

KULTŪRA, VĒSTURE

Silajāņu māls vēl dzīvs

8. maijā dižais Latgales māla meistars Polikarps Čerņavskis būtu svinējis savu 80. dzimšanas dienu. Taču keramika dzīves pavediens aprāvis, un ciemiņi jubilejas reizē viņam nesa ziedus uz Preiļu kapiem. Polikarpa Čerņavskas piemiņas dienas sarīkojumu veidoja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieki sadarbībā ar Preiļu novada kultūras centra mākslas studijas «M» speciālistiem.

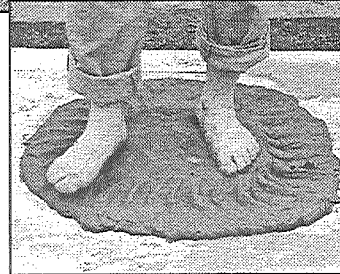
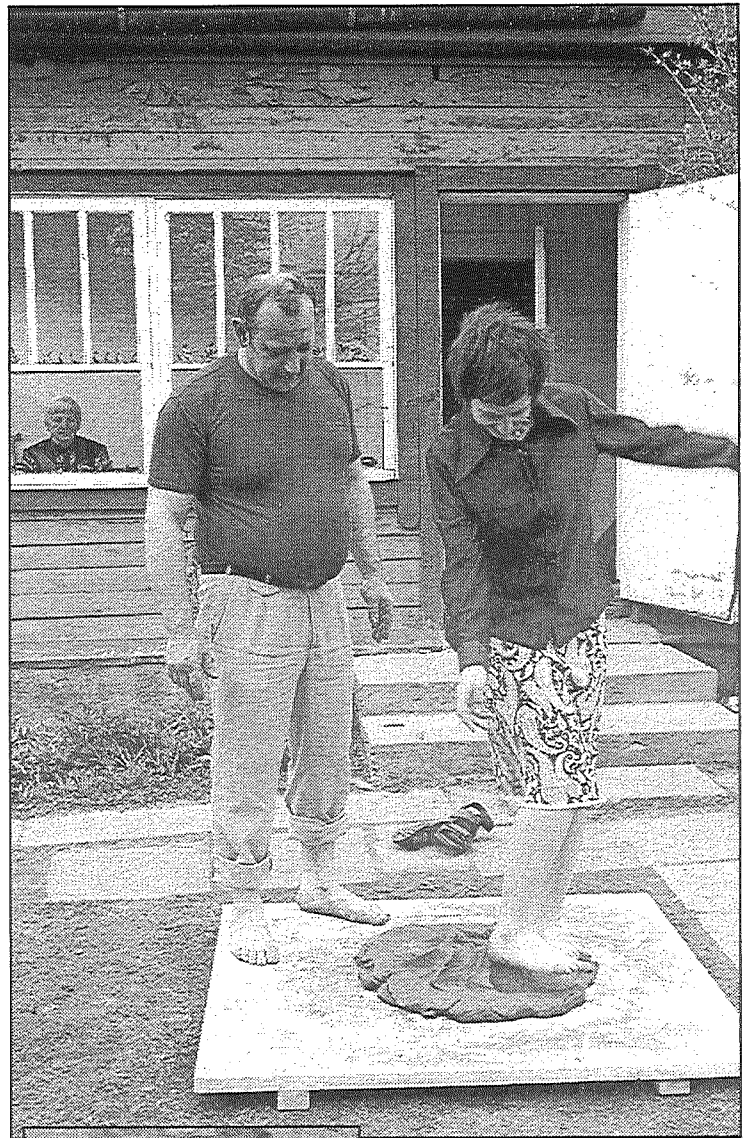
● Bronislava Kikere (Polikarpa Čerņavskas dzīvesbiedres Staņislavas māsa) tagad keramikas mājā ir galvenā svilpaunieku meistare. Viņa prot izgatavot arī māla stabulītes, kuras etnogrāfijas speciālisti atzinuši par pareizām.

Preiļu mūzikas skolas, Preiļu 1. pamatskolas pārstāvji un keramika ģimenes locekļi.

Polikarpa Čerņavskas 80. dzimšanas dienas sarīkojuma turpinājums viņa keramikas mājās Talsu ielā 21 ievilkās līdz vēlai pievaka-

rei. Meistara darba turpinātāji bija sagādājuši pietiekami interesantas darbošanās visiem lielajiem un mazajiem ciemiņiem, kas bija ieradusies uz pasākumu. Kā «Novadniekam» pastāstīja muzeja direktore Tekla Bekeša, gatavojot atklāšanai muzeja pamatekspozīciju, radusies idejai kādai no šīs ekspozīcijas sadaļām pēc seniem aprakstiem izgatavot no māla biežpiena kāstuvīti. Šādu veidojumu darināt bija mēģinājuši arī mākslas studijas «M» dalībnieki. Tāda iespēja tika dota arī Čerņavskas keramikas mājas apmeklētājiem. Diemžēl veidojumu dedzināšana valēja ceplī, kad izstrādājumus liek bedrē pamīšus ar skaidu kārtām un pēc tam dedzina, nebija veiksmīga. Klāt tikušā gaisa ietekmē izgatavotās biežpiena kāstuvītes saplīsa.

Pats interesantākais un aizraujošākais brīdis bija mālu mīcīšana basām kājām, ko pagalmā varēja izmēģināt ikviens. Keramikis Jāzeps Caics iepazīstināja ar mīcīšanas tehnoloģiskajām īpatnībām. Sākumā graudains un drupatains,

● Silajāņu māls padodas arī jaunajiem. Māla mīcīšanu ar kājām, tēva Jāzeps Caica uzmanīta, izmēģina Polikarpa Čerņavskas mazmeita Kristīne. Pašlaik viņa ir Ogres amatniecības vidusskolas keramikas nodaļas pirmā kursa audzēkne. Foto: I.Pličs

● Nedomāriet, ka māla mīcīšana ir viegls un patīkams darbs. Sākumā māls ir nepakļāvīgs un stingrs. Gatavs veidošanai tas ir tikai tad, kad, uz mēles uzlikts, sāk garšot pēc sviesta.

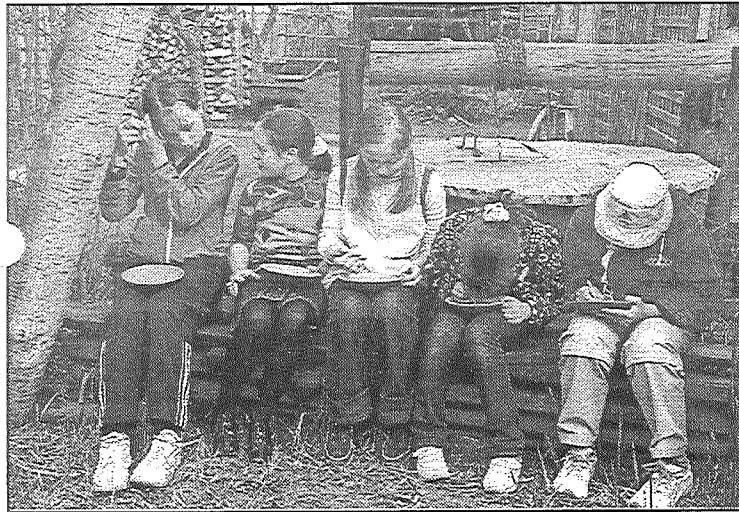
vēlāk māla pikucis kļuva plastisks un spīdīgs, tāds ir gatavs veidošanai.

Uz sarīkojumu keramikas mājā bija ieradusies Preiļu 2.vidusskolas 5.b un 6.b klases audzēkņi skolotājas Innas Zenovjevas vadībā. Šie bērni, kas ir keramikas pulciņa dalībnieki, kopā ar mākslas studijas «M» dalībniekiem, ar lielu intere-

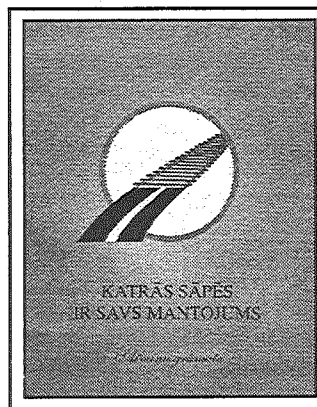
si ķērās pie māla šķīvīšu apgleznošanas. Pavisam tika izveidoti 30 apgleznoti šķīvīši, viens no tiem ir arī muzeja darbinieku veidots.

Darbošanās Čerņavskas keramikas mājā nerimās līdz pulksten 20.00. Bija bērnu darboties prieks, bija pieaugušo atmiņas un sarunas par nākotni. Protams, kā jau dzimšanas dienā, neiztrūkstošs bija kliņģeris, ko cjiemiem pasniedza Polikarpa Čerņavskas meita Valentīna, kā arī sulas un karsta tēja. Un iespējams, ka no kādas debesu mākoņa maliņas smaidīgu vaigu visā notiekošajā nolūkojās arī pats Meistars.

L.Kirillova

● Uz dēļu grēdas satupušas, meitenes ar patiesu aizrautību apgleznoja mazos šķīvīšus. Kas to lai zina, varbūt pēc gadiem kāda pazīstama māksliniece teiks – tas bija mans pirmais darbiņš.

Muzeja dienu ietvaros, 18. maijā pulksten 14.00 Preiļu kultūras namā būs kāds īpašs notikums — politiski represēto Preiļu rajona iedzīvotāju atmiņu grāmatas «Katrās sāpēs ir savs mantojums» atvēršanas svētki.

Grāmata tapusi pēc Preiļu politiski represēto kluba vadītājas Terēzijas Lakovskas ierosmes, sastādītāja – Sibīrijas bērns, tagad Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša, māksliniece – Silvija Berezovska. Patiesībā grāmata ir unikāla un bezgala vērtīga, tapusi, pateicoties sponsoru ziedojumiem, kuru vidū ir gan politiskās partijas, gan privātpersonas.

Diemžēl tā nebūs pieejama grāmatu veikalos, izdota tikai 600 eksemplāru metienā. Grāmatā apkopoti ne tikai atmiņu pieraksti par 1941. un 1949. gada izsūtīšanām, bet arī dokumenti, fotogrāfijas, pat dzejoļi un dziesmas, kuru autori ir komponists Alberts Rūsiņš un tekstu autore Terēzija Lakovska.

Par grāmatas tapšanu stāsta šīs veidotāja Tekla Bekeša:

Grāmatas par politiski represētajiem atvēršanas svētki Preiļos

— Ir jau zināmas un lasītas «Via dolorosa», «Uz ežiņas galvu liku», «Es sapni par dzimteni pagalvi likšu». Taču šajā grāmatā savijušies Preiļu rajonā dzīvojošo un izsūtīto cilvēku sāpju, izmisuma un prieka mirkļi. Tā ir atmiņu mozaika, kas izveidota no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā krājumā esošajām fotogrāfijām, vēstulēm, dokumentiem un atmiņu pierakstiem.

Ceļš uz grāmatu sākās jau 1989. gadā, kad pavisam nedroši tika pierakstītas pirmās atmiņas. Bailes no otrreizējas izsūtīšanas tajā laikā bija visbiežāk pieminētais vārds.

1990. gada 25. martā muzejs organizēja pirmo Preiļu rajona politiski represēto personu tikšanos. Ilgi noklusētais pāridarījums iz-

lauzās uz āru vārdos un asarās. Tika izveidots politiski represēto klubs. Pamazām bailes izzuda, atmiņu stāsti kļuva drošāki. Muzejs savā krājumā ieguva vērtīgas fotogrāfijas un dokumentus. Katram dāvinājumam līdzī sekoja vēlējums – saglabāt un nodot nākamajām paaudzēm.

Cilvēki mums uzticēja to, ko gadiem ilgi bija nesuši kā sāpi un sargājuši. Bija jāatrod veids, kā šai vēsturei likt runāt. Vairākus gadus muzejs rīkoja tematiskas izstādes, bet tas nebija pietiekoši. Un tapa atmiņu grāmata.

Lasītājs izdevumā nevarēs atrast apkopotas pilnīgi visu no rajona izsūtīto cilvēku atmiņas, bet gan tikai to, kas atrodams muzeja krājumos. Maz ir atmiņu pie-

rakstu par 1941. gada izsūtīšanu, daudz vairāk un spilgtāki ir 1949. gadā represēto atmiņu stāsti.

Kādu varbūt pārsteigs izveidējas atmiņu stāsts. Mazkursiņu pamatskolas bijusī skolotāja Marija Lazdāne piedalījies kā lieciniece 1949. gada izsūtīšanā un izsūtāmo mantas aprakstīšanā. Var tikai apbrīnot sievietes drosmi pierakstīt un nodot savas atmiņas glabāšanā muzejā.

Atmiņas tiek publicētas, saglabājot stāstītāju valodu, necenšoties nolīdzināt asumus vai speciāli sabiezināt krāsas. Cerams, tas nemazinās izdevuma vērtību lasītāju acīs, jo savu ceļu sāk ar asarām uzrakstītas un ar mīlestību glabātas atmiņas.

L.Kirillova

Mežu dienās – ar domu

**Kas koku valodu reiz izprast iemācījies,
Tas meža balsīs vienmēr klausīsies.**

● Koki ir pelnījuši mūsu gādību. Gan tie, no kuriem taps mēbeles, tiks būvētas mājas un izgatavotas grāmatas, gan šie – mazie un trauslie stādīņi, kurus var saņemt plaukstā un pacelt pretī saulei.

Šīgada pavasaris, ilgi ar ziemelvējiem draudzēdamies, nedaudz iekavējies ne tikai zemniekus lauku darbos, bet arī mežu stādītājus. Tikai pagājušajā nedēļā Aglonas mežniecības darbinieki uz tradicionālo meža stādīšanas talku aicināja palīgā skolēnus – Aglonas vidusskolas 11. klases audzēkņus. «Novadnieks» nepalika malā un lietai 7. maija rītā devās uz Rušēnīcas mežiem (Rušonas pagastā), kur visus talcīniekus gaidīja gan drīz divus hektārus liels un ar speciālu tehniku stādīšanai sagatavots izcirtums.

Parāds nav brālis

Pie Aglonas vidusskolas, gaidot piebraucam autobus, kas skolēnus aizvīnāja uz mežu, sarunājamies ar Aglonas mežniecības mežziņa vietnieci Regīnu Valaini un mežziņu Gundaru Šteinbergu.

Mežu dienu ietvaros mežniecība katru gadu organizē talkas, kurās iesaista bērnu un jauniešus. Mēs esam pārliecināti, ka Latvijas nākotne ir mūsu bērnos un mežos, teica Regīna Valaine. Jaunieši ir tie, kuru spēkos būs mainīt sabiedrības attieksmi pret apkārtni, tajā skaitā pret mežiem. Ja viņi iemācīsies to stādīt un kopt, nevis tikai cirst un zāgēt, situācija būs daudz iepriecinošāka.

Diemžēl pieaugušie rīkojas savādāk. Pagaidām valstī un arī Preiļu rajonā ir problēmas ar mežu atjaunošanu. Tiek izcirstas desmitiem hektārus lielas platības. Labākajā gadījumā izcirtumi tiek sakopti, bet citur ir gadījies redzēt skatu, kas līdzinās tornado postījumiem, jo lietkoksnē aizvesta, bet zari un celmi palikuši. Tiesa, šie pārmetumi vairāk domāti privātajiem mežu īpašniekiem, jo valsts mežos kārtība ir stingra, izsolēs pārdotie un izcirstie meži tiek atjaunoti.

— Fiziskās personas savos īpašumos mežus atjauno minimāli, — teic Regīna Valaine. — Aglonas mežniecībā vien privātpašnieku parāds ir vairāk nekā 300 hektāri. Ja viena hektāra apmežošanai vajadzīgi divi līdz trīs tūkstoši stādu, tad ir pilnīgi skaidrs, ka vienā pavasarī šie saimnieki nespēs iegādāties pietie-

● Aglonas vidusskolas 11. klases audzinātāja Valentīna Ondzule ir pārliecināta, ka katrs viņas audzēkņu iestādītais kociņš ir ne tikai dāvana Latvijas nākotnes mežiem, bet arī kā maza un plaukstoša lapiņa viņas audzēkņu dvēselēs. Lauris Bernāns jau tagad skaidri zina, ka pēc gada, kad būs absolvēta vidusskola, viņš dosies mācīties uz Latvijas Lauksaimniecības universitātes mežsaimniecības fakultāti. Tāpat kā viņa vecākais brālis, kas tagad kopj un saudzē Kurzemes mežus Ventpils pusē.

kamu stādu daudzumu, bet stādāudzētavas nebūs spējīgas pieprasījumu apmierināt. Neviena stādāudzētava neuzņemsies risku un neražos stādus vairāk nekā ir pasūtīts, jo pāraugušie un nenopirktie stādi ir jālikvidē, situāciju skaidro Gundars Šteinbergs. — Visvieglāk ir mežu nozāgēt un pārdot, uzreiz makā naudiņa. Taču meža atjaunošana un kopšana prasa lielu darbu un lielus materiālos tēriņus. Vienkāršāk ir strādāt ar tiem mežu īpašniekiem, kuru īpašumā ir desmitiem un simtiem hektāru lielas platības, kuri var izstrādāt cirstas katru gadu. Līdzko izcirstais mežs 80 procentu apmērā nav laikā atjaunots, atļaujas kalcirtēm vairs netiek izsniegtas. Tas ir liels dzinējspēks, kas liek no jauna stādīt mežu. Ja zemnieka īpašumā ir divi vai pieci hektāri meža, to var nocirst vienā paņēmienā un saņemt smuku naudiņu. Šādu meža īpašnieku pārliecināt atjaunot izcirstās platības, ir visai grūti. Gribot negribot nonākam pie slēdziena, ka mežu dienestam tīkamāki ir lieli mežu īpašnieki, kad ir daudz disciplinētāki un arī ievēro likumdošanas prasības.

Strenču priedītes Rušēnīcas mežos

Šogad, tāpat kā visās iepriekšējās pavasara talkās, kurās tiek iesaistīti bērni, stādus piegādāja Valsts akciju sabiedrība «Latvijas Valsts meži». Iecirkņa vadītāja vietnieks Vents Kacars «Novadniekam» atzina, uzņēmumā mežu apsaimniekošanas politika veidojusies ilgākā laika posmā, bet jaunatnes iesaistīšana procesā ir vie-

● Varenos priežu un egļu ieskaudais izcirtums ir kluss un mierīgs. Ziemeļu vēji skries pāri koku galotnēm, un mazajām priedītēm aizvējā būs lieliski apstākļi augšanai.

na no pamatnostādņēm. Tomēr lielāko darba apjomu ik pavasari veic līgumstrādnieki, kurus izvēlas konkursa kārtībā. Protams, sadarbība pārsvarā veidojas ar darbiniekiem, kas sevi pierādījuši, strādā godprātīgi. Iecirknī ik gadu mežs tiek atjaunots 20 līdz 25 hektārus lielā platībā. Cik skujukoku tiek nocirsts, tik arī atjaunots.

Venta automašīnas bagāžas nodalījumā plastmasas kastītēs sakrauti vairāki tūkstoši mazu priežu stādīņu. Katram kociņam – savs nodalījums, lai sīkās saknītes nebūtu jātraumē. Arī transportē-

jot no audzētavas uz nākamo mājvietu, kociņš nenokalst, jo augsne turas pietiekami daudz mitruma. Rušēnīcā stādāmās priedītes atvestas no Strenču kokaudzētavas Smiltēnes pusē. Pavisam mazas un sīkas tās, šķiet, pazudis lielajā izcirtumā, kur ar speciālu tehniku sadzītas vagas. Vents stāsta, ka vagas esot iestrādātas ar speciālu Somijā ražotu frēzi. Tehnika ir ļoti jaudīga, izcirtums sagatavots stādīšanai divarpus stundās. Taču speciālisti mierina, ka gan jau kociņš spēšot pa vasaru krietni pastiepties pretī gaismai, jo

apstādītās platības tiek apsektas un arī koptas.

Mežs – tikai no izciliem kokiem

Latvijas nākotnes mežiem jābūt izciliem, jo stādīņi tiek audzēti no izcilu koku sēklām, stādāmās materiāls ir sertificēts. Tas nozīmē, ka ir zināma tā identitāte, stādmateriāls atbilst noteiktām kvalitātes prasībām. Sertifikāts garantē, ka stādi nav inficēti ar dažādām slimībām. Meža reproduktīvo materiālu sertificē Valsts Meža dienests.

par Latvijas nākotni

● Mežā mēs paņemam iepriekšējo paaudžu izaudzēto un atstājam jaunaudzes nākošajam paaudzēm, jaunajiem talcniekiem stāstīja meža konsultante Astrīda Rudzīte un Aglonas mežniecības mežziņa vietniece Regīna Valaine un .

● Aglonas mežniecības mežziņš Gundars Šteinbergs talkas dalībniekiem ierādīja, kā strādāt ar stobriem – ierīcēm, kas ievērojami atvieglo agrāk tik ierasto un samērā smago rīkošanos ar lāpstu.

● Valsts akciju sabiedrības «Latvijas Valsts meži» iecirkņa vadītāja vietnieks Vents Kacars par mežu stāsta ar patiesu aizrautību un pārliecību, ka dara ļoti vajadzīgu darbu.

Stādu audzēšana ir dārgs priekšs. Viens kilograms sēklu maksā 300 latus, bet viena hektāra apstādīšanai nepieciešami 0,7 kilogrami sēklas. Lai iegādātos 1000 stādīņus, jāreķinās ar 20 līdz 25 latiem.

Ir vajadzīgi meža biotopi

Braucot uz izcirtumu, abās meža ceļa malās bija vērojami šur tur sakrituši un nokaltuši koki. Tas ir ļoti labi, saka Vents Kacars, tā veidojas meža biotopi. Tie ir speciāli meža stūrīši, kur pilnībā valda dabas procesi, koki izaug, iet bojā, atkal aug jauni. Mežā ir milzums kukaiņu sugu, daudzas no tiem var dzīvot tikai kritušos kokos, pie tam noteikta diametra kokos. Citas kukaiņu sugas mīt tikai dzīvās attiecīga diametra kokos, tāpēc nedrīkst pieļaut, ka no

meža izveido parku. Tādā gadījumā daudzi kukaiņi ietu bojā, vienkārši nespētu izdzīvot. Mūsu uzdevums ir dabā saglabāt visas kukaiņu un augu sugas. To pieprasa arī Eiropas Savienības direktīvas – veidot nenoplicinošu mežsaimniecību valsti.

Vidusskolēni strādāja ar prieku

Aglonas vidusskolas 11. klases audzēkņi un viņu audzinātāja **Valentīna Ondzule** ar mežinieku piedāvāto iespēju stādīt mežu bija apmierināti un priecīgi. Tā ir mūsu pirmā talka, pirmā iespēja atstāt aiz sevis ko patiešām labu un vērtīgu, teica skolotāja. Skolēniem visai maz iznāk piedalīties talkās, tā ir gan atpūta, gan prieks, gan cerība pēc gadiem atbraukt šurp un priecāties, kā mazie kociņi pastiepušies augumā. Daļai audzēk-

● Genādijs un Vilma meža stādīšanas talkā piedalījās pirmo reizi, taču kokus ir stādījuši arī agrāk. Viņu mājās aug pašu stādītās ābeles un egles. Starp citu, mežinieku organizētajā jautājumu konkursā Vilma visprecīzāk zināja teikt, ka Preiļu rajonā ir 11 000 mežu īpašnieku, par ko saņēma pārsteiguma balvu.

ņu vecāku saimniecībās ir meži, tāpēc bērni ļoti apzinās, ka nedrīkst tikai cirst un zāgēt, bet vajag arī stādīt.

Ģatavojoties talkai, vienpadsmitie centīgi šķīrstīja latviešu tautas folkloras krājumus un sev par

pārsteigumu secināja – ja nebūtu meža, nebūtu arī ļoti daudzu tautasdziesmu. Jaunieši tās iegau-mēja un talkas dienā varēja iepriecināt meža saimniekus ar savām plašajām zināšanām folklorā un dziedātprasmi. Arī mājās saga-

tavotajā plakātā, ko skolēni uz-dāvināja mežiniekiem, viņi bija izteikuši savu pārliecību – mēs esam par zaļu pasauli.

L.Kirillova

Foto: M.Rukosujevs

Der iegaumēt

✓ Jo ilgāk izcirstās mežaudzes netiek atjaunotas, jo ilgāk šīs platības tiek izslēgtas no meža audzēšanas aprītes. Ja izcirstajās platībās laikus neveic meža atjaunošanas pasākumus, tad tās ātri aizaug ar zāļaugiem un nevēlamu sugu kokiem un krūmiem.

✓ Galvenās koku sugas meža atjaunošanai ir priede, egļe, osis, ozols, bērzs, apse, melnalksnis.

✓ Mākslīgi ieteicams mežu atjaunot tajās platībās, kur pēc mežaudzes nociršanas galvenajā cirtē nav sagaidāma dabiskā atjaunošanās ar izvēlēto koku sugu.

✓ Meža stādus nevar iepirkt vienā Latvijas malā un iestādīt otrā. Ir noteikti saimnieciski nozīmīgo meža koku sugu reģioni. Tātad, ja jūs Latgalē iestādīsiet priedītes no sēklām, kas vāktas Ventspilī, pastāv risks, ka izveidosies nekvalitatīva mežaudze, proti, rietumos izaudzētie stādi būs mazāk salizturīgi.

✓ Priedei ir divi augšanas apgabali – Rietumu un Austrumu. Tas nozīmē, ka Latvijas rietumdaļā var stādīt priedes no sēklām, kas vāktas turpat un arī Austrumos.

✓ Egļei ir četri augšanas apgabali – Rietumu, Ziemeļu,

Centrālā un Austrumu. Rietumu daļā der sēklas no tā paša un pārējiem augšanas apgabaliem, bet austrumu daļā – tikai no šī apgabala.

✓ Iestādot stādu ar vāji attīstītām saknēm, tas nikuļoš vai pat aizies bojā.

✓ Jāraugās, lai stādam būtu taisns stumbrs, vai nav divas galotnes. Jābūt spēcīgam pēdējā gada dzinumam un ļoti attīstītam gala pumpuram.

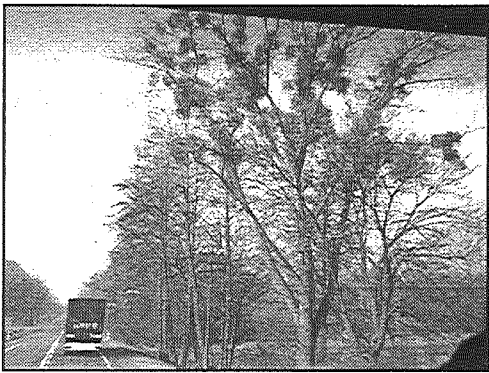
✓ Stāds nedrīkst būt izstīdējais. Tā mēdz būt, ja stādi dobē auguši cieši cits pie cita. Izstīdējuši stādi lēnāk izaug.

✓ Jāskatās, vai stāds nav slimību skarts. Egļei un bērzam nav bīstamu slimību, savukārt priedei – bīstama ir skujbire un dzinumū vēzis.

✓ Ielāgo! Izvēloties meža stādus, noteicošā nav vesela stāda skuju krāsa. Tā var būt atkarīga no mēslošanas. Taču jāņem vērā, ka tumši zaļš skuju tonis var norādīt uz bagātīgu mēslojumu, un tādus (it īpaši priedes) labprāt savai ēdienkartei izvēlēties meža zvēri.

«Praktiskais Latvietis» un «Meža rokasgrāmata»

CEĻOJUMS

● Šis attēls piederas Polijas ainavai. Parasti uz Eiropu ceļoju vasarā, bet šopavasār es ieraudzīju pārsteidzošu ainu. Braucot cauri Polijai, 18 stundas visa ceļa garumā varēja redzēt, ka katrā trešajā kokā parazitē āmuļi, kas Latvijā ir aizsargājams augs.

Uz Holandi pēc pavasara

Nobeigums. Sākums 26., 30. aprīļa, 3., 7., 10. maija numurā.

Madurodamas vēsture

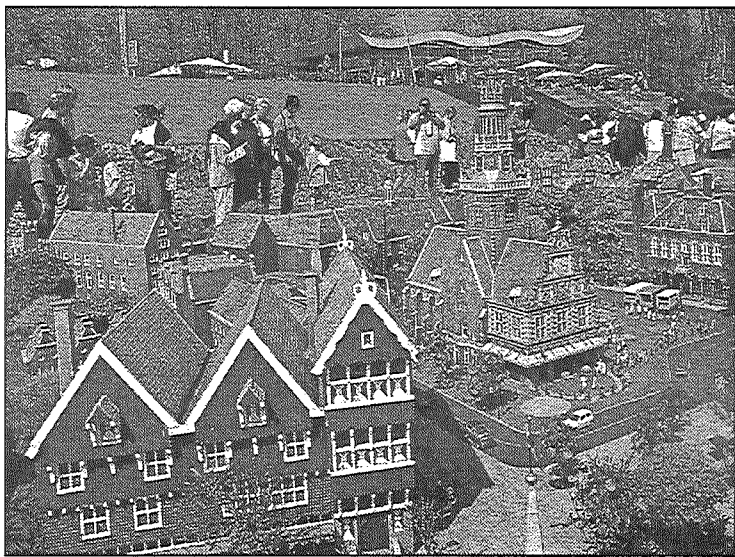
Apmēram viens miljons tūristu, no kuriem puse ir ārzemnieku, ik gadus apmeklē mazāko Holandes pilsētiņu — Madurodamu ar lielu objektu skaitu, kas veidoti mērogā 1:25 un atspoguļo istu pilsētu un tās apkārtnes prototipu. Pilsēta ir veidota no iespaidīgākajiem un svarīgākajiem Holandes arhitektūras šedevriem, kas pārstāv vairākus laika periodus, ar kuriem šī valsts var lepoties. Visi objekti miniatūrējā pilsētā ir numurēti un katram pretī ir norāde, kas tas ir par objektu un kur to var aplūkot dabā.

Madurodamas pilsēta publiskai apskatei tika atvērta 1952. gada 2. jūlijā. Tā tika nosaukta kavalērijas leitnanta Georga Maduro vārdā, kas krita kaujā Otrā Pasaules kara laikā. Maduro vecāki gribēja iemūžināt atmiņu par dēlu, izveidojot miniatūru pilsētu sadarbībā ar van der Starpas kundzi, tās darbojās Holandes studentu nīderlandes fondā. Pilsētas izveidei bija arī otrs mērķis — iegūt finansu resursus studiju fonda atbalstam. Līdz pat šai dienai līdzekļi tiek novirzīti studentu atbalstam stipendiju veidā.

Karaliene Beatrikse ir Madurodamas pilsētas patronese. Studenti no Hāgas un tās apkārtnes universitātēm veido pārvaldes institūciju, kas tiek ievēlēta no pašu studentu vidus katru gadu 25 locekļu sastāvā. Pārvaldes institūcijai ir gods piedalīties prezentācijās un jaunu objektu inaugurācijas ceremonijās.

Radošais darbs

Visi objekti, piemēram, dzelzceļa sistēma un pārējās dekorācijas ir veidotas uz vietas. Zāliens un apzaļumošana ir plānota mērogā. Dažu modeļu izveidei, piemēram ING bankai pagāja vairāk nekā četri gadi. Pirms modeļa izveidošanas tiek rūpīgi radīta un

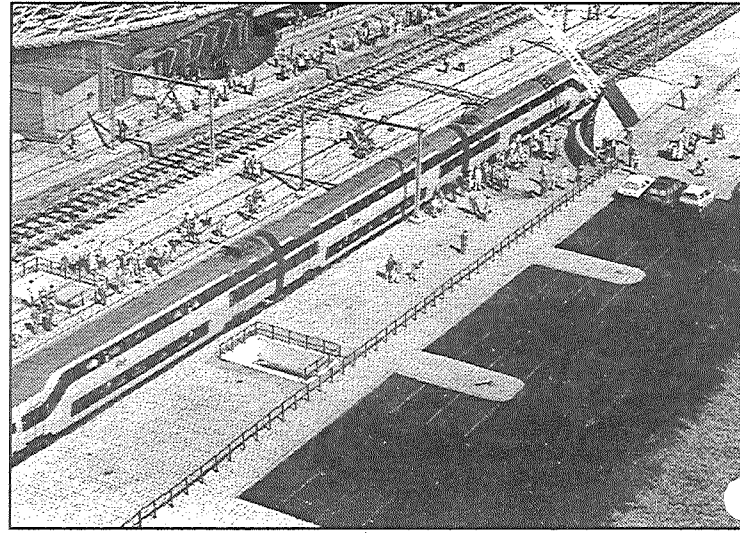
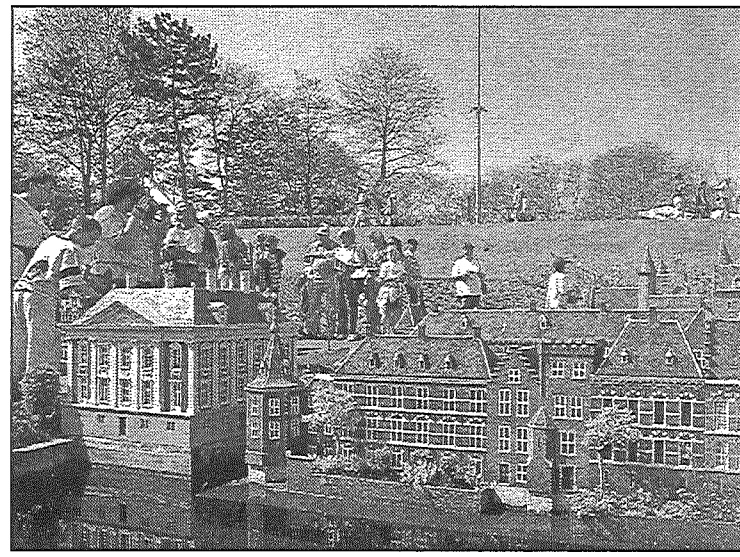

● Pa pilsētiņas ielām pastaigājas Guliveri, bet stacijā (4. attēls), kur tikko pienācis miniatūrvilciens, stāv miniatūrcilvēciņu stautetes (mūsu skatījumā no augšas — liliputiņi).

analizēta objekta fotogrāfija dabā. Tikai tad var sākties modelēšana. Pagātnē visi modeļi tika veidoti tikai no koka, bet mūsdienās tiek lietoti arī moderni materiāli — sintētiskie polimēri, gumija, utt. Pirms modeļa ekspozīcijas tos ir jāapstrādā un jāgatavo ilglaicīgai lietošanai 30 gadu garumā atbilstošos klimatiskos apstākļos. Parasti viena modeļa radīšanas, apstrādāšanas un uzstādīšanas gaitā tiek iesaistīta 35 ekspertu komanda. Modeļi ir arī ļoti vērti-

gi. Piemēram, Sv. Jāņa bazilikas renovācijā tika ieguldīti 450 000 eiro.

Parki un dārzi šajā pilsētā pelna sevišķu uzmanību. Zālāji, koki un augi tiek rūpīgi iekopti. Zāle tiek cirpta, koki tiek griezti pieprasītajā garumā. Tiešām divaini redzēt kokus, kas dabā sasniedz 15 un vairāk metru augstumu, bet šajā pilsētā tādas pašas sugas dzīvs koks kuplo 60 centimetru augstumā. Pilsētas ieliņās aug apmēram 5000 miniatūrkoku un iz-

stāda apmēram 30 000 sīpolaugu pavasarī.

Pilsētas apkārtnē ir iespējams rīkot izklaides pasākumus, biznesa tikšanās un kāzas. Tūristam iejās biļetes cena ir apmēram 8 lati.

Vēl gribas piebilst, ka miniatūrvilcieni Madurodamā, uz ātrgaitas ceļiem dažādu marķu miniatūrmāšīnas, kuģi kanālos un lidmašīnas miniatūrlidostā **k-u-s-t-ā-s**. Zemnieksaimniecību fermās mauj lopi, dzied gaiļi, dzirnavas griež spārnus, baznīcās skan zvani un

dzirdamas baznīcēnu dziesmas. Vārdu sakot — viss notiek. Pilsētiņā pats jūties kā tāds Gulivers.

□□□

Ar šo stāstu savu ceļojuma aprakstu, kā es braucu uz Holandi pēc pavasara, beidzu. Saku skaistajai Nīderlandes Karalistei *tot ziens* (tulkojumā no holandiešu — *uzredzēšanos*) un sāksim baudīt savas mīļās zemītes pavasari, kas jau sevi pietecis pilnā krāšņumā.

Tamāra Elste

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Situācija ziedu tirgū nemainīsies

Cik izdevīga būs ziedu audzēšana Latvijā pēc pievienošanās Eiropas Savienībai? Kādi būs noteikumi ziedu ieviešanai no citām valstīm? Vai tikpat izdevīgi kā šobrīd?

Savā iestāšanās sarunu pozīcijā Latvija bija spiesta atzīt, ka «Latvijā audzēto dekoratīvo koku un krūmu, griezto ziedu un podu puķu ražošana neapmierina pieprasījumu, tādēļ liela daļa no Latvijā patērētiem svaigiem ziediem

un dekoratīviem augiem tiek importēti.»

ES pastāv licencēšanas sistēma un kvalitātes kontroles sistēma. Latvijā par ES likumdošanu atbild Zemkopības ministrija. Licences izsniegs Lauku atbalsta dienests. Kvalitāti iekšējā tirgū pārbaudīs Augkopības produkcijas kvalitātes valsts kontroles dienests. Ievestajiem ziediem standartus, kvalitāti un marķējumu muitas punktos kontrolēs Sanitārā robežinspekcija.

Pēc Latvijas Dārzkopju asociā-

cijas prognozēm, Latvija varētu tikai iegūt no ES prasībām ievērot standartu un norādīt izcelsmi. Pirmkārt, tāpēc, ka ziedu standartu, atšķirībā no dārzeņu standartiem norādīti ļoti vispārīgi un Latvijas ziedu audzētājus neierobežos. Sīkāk izstrādāti tie ir atsevišķām ziedu vairumtirdzniecības organizācijām, piemēram, Holandē, bet tie nav saistoši Latvijai. Otrkārt, ieguvums ir ziedu izcelsmes norādīšana, jo tad vietējais patērētājs atšķirs vietējās puķes, kuras noteikti būs svaigākas nekā im-

portētās.

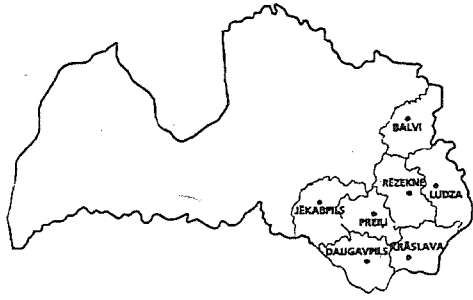
Iekļaujoties koptirgū, tiks atceltas līdz šim pastāvošās muitas nodevas, te gan jāpiebilst, ka dažām šķirnēm atsevišķos periodos to nav arī patlaban. Muitas nodevu atcelšana pēc Latvijas pievienošanās ES ļaus importēt ziedus par mazliet lētākām cenām nekā līdz šim.

Tqmēr Latvijas Dārzkopju asociācijas ziedu audzētāju pārstāvja Māra Gailiņa vērtējumā šis ieviestu ziedu cenu samazinājums būs tik niecīgs, ka situāciju ziedu tirgū

būtiski neietekmēsot. Pie līdzīgiem secinājumiem esot nonākuši arī Polijas ziedu audzētāji, ka sliktāk nebūs, bet atsevišķās pozīcijās pēc iestāšanās ES būs pat labāk. Puķkopju situācija nepasliktināsies arī tāpēc, ka ES ziedu audzētāji tiešo atbalstu nesāņem. Turpretim Latvijā meklē iespējas, kā netieši atbalstīt ziedu audzētājus ar lauku atbalsta pasākumu starpniecību.

Atbildi sagatavojis
Ivars Bušmanis, Saeimas ES
Informācijas centrs

KAIMINU , RAJONOS

BALVU RAJONĀ

Balvenieši fano Somijā

Lai atbalstītu savu Latvijas komandu pasaules čempionātā hokejā, uz Somiju bija aizbraukuši arī līdzjutēji no Balviem. Pēc piecu dienu un triju nakšu gara ceļojuma iespaidiem pārbagāti puīši atgriezās mājās un pastāstīja, ka fanojuši trijās Latvijas spēlēs ar Šveici, Krieviju un Dāniju, kā arī redzējuši spēli starp Kanādu un Krieviju. Puīši stāsta, ka tad, kad čempionātā spēlēja Latvijas komanda, zālē sit augsts emociju vilnis. Tad, kad spēlēja citas komandas, – skatītāji ir, bet līdzjutēju ir maz. Latvijas komandai līdzī jūta ap 1500 fanu no Latvijas.

No Latgales gan Balvu puīši bija vienīgi. Tāpat kā citi fani, arī balvenieši bija labi ekipējušies, — bija gan izlases krekli, gan taures, gan karogs. Tiesa gan, apsardze karogu atņēma, jo tam bijis pārāk garš kāts. Pēc noteikumiem hokeja arēnā nedrīkst ienest karogus, kuru kāta garums pārsniedz vienu metru. Bet balvenieši karogu piemontējuši teleskopiskajam maksķerkātam. Iekšā nesot, tas ir pavisam necils, toties, izvilktis pilnā garumā, tas izskatījies ļoti efektīgi. Mūsējo iedvesmoti, Latviju atbalstījuši arī skatītāji no citām valstīm. «Starp dažādu komandu līdzjutējiem nav nekāda nauda. Tā jau nav politika. Mēs mainījāmies suvenīriem, krekliem. Latvijas – Krievijas mačā viens no mūsu

līdzjutējiem iemainīta Krievijas izlases krekli pūta mūsu – latviešu stabulē. To «uzķēra» televīzijas operatori un pārraidīja visai pasaulei. Vai tas nav amizanti? Katrā ziņā ar Latvijas hokeja faniem Somijā rēķinās,» stāsta viens no līdzjutējiem.

Piedzīvojumu šajā braucienā bijis visai daudz. Iebraucot Igaunijā, busiņa motors atteicies kalpot un vīri ar gluži parastām «plaķenēm» veikuši remontu. Par to igauņiem bijuši lieli brīnumi. Tad, steidzoties uz prāmi, nācies krietni vien pārsniegt atļauto braukšanas ātrumu, par ko Igaunijā ir visai bargi sodi. Laime, ka tuvumā nav gadījies ceļu policija. Vīri spriež, ka brauciens ir bijis tā vērts. Spēle ļāvusi atslēgties no

ikdienas rūpēm. Redzot arēnā paceļamies Latvijas karogu un dzirdot «Dievs, svēti Latviju», acis ierausies miklums. Lūk, kur mūsu patriotiskā audzināšana, jo arī Latvijā šajā brīdī visi hokeja skatītāji pārdzīvoja līdzīgas izjūtas. Puīši stāsta, ka gandarījums mijas ar nogurumu. «Hokejs ir smags sporta veids. It īpaši faniem,» spriež līdzjutēji no Balviem.

Pēta skolēnu zināšanas un prasmes

Balvu pilsētas ģimnāzijā, Balvu amatniecības vidusskolā, Tilžas

vidusskolā un Tilžas internātpamatskolā notiek starptautisks pētījums «Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma». Tā mērķis ir noskaidrot, ko lasīšanas, matemātikas un eksaktajos mācību priekšmetos zina un prot 1987. gadā dzimušie jaunieši. Interesanti, ka Balvu rajonā piecpadsmitgadīgi skolēni mācās, sākot no 6. līdz 10. klasei. Šajā pētījumā ir iesaistījušies 5000 piecpadsmitgadīgu Latvijas skolēnu, bet kopumā tiek pētīti 200 000 jauniešu 40 pasaules valstīs. Skolēni aizpilda testu un aptaujas anketu. Pētījuma rezultāti palīdzēs noskaidrot, ko skolēni īsti mācās un zina.

«Vaduguns»

LUDZAS RAJONĀ

Tēlnieks Bērtulis Buls saņem augstu valsts apbalvojumu

3. maijā Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga pasniedza Latvijas Iegstāko apbalvojumu – Triju zvaniņu ordeni – 34 cilvēkiem, tajā skaitā arī ludzānietim tēlniekam Bērtulim Bulam.

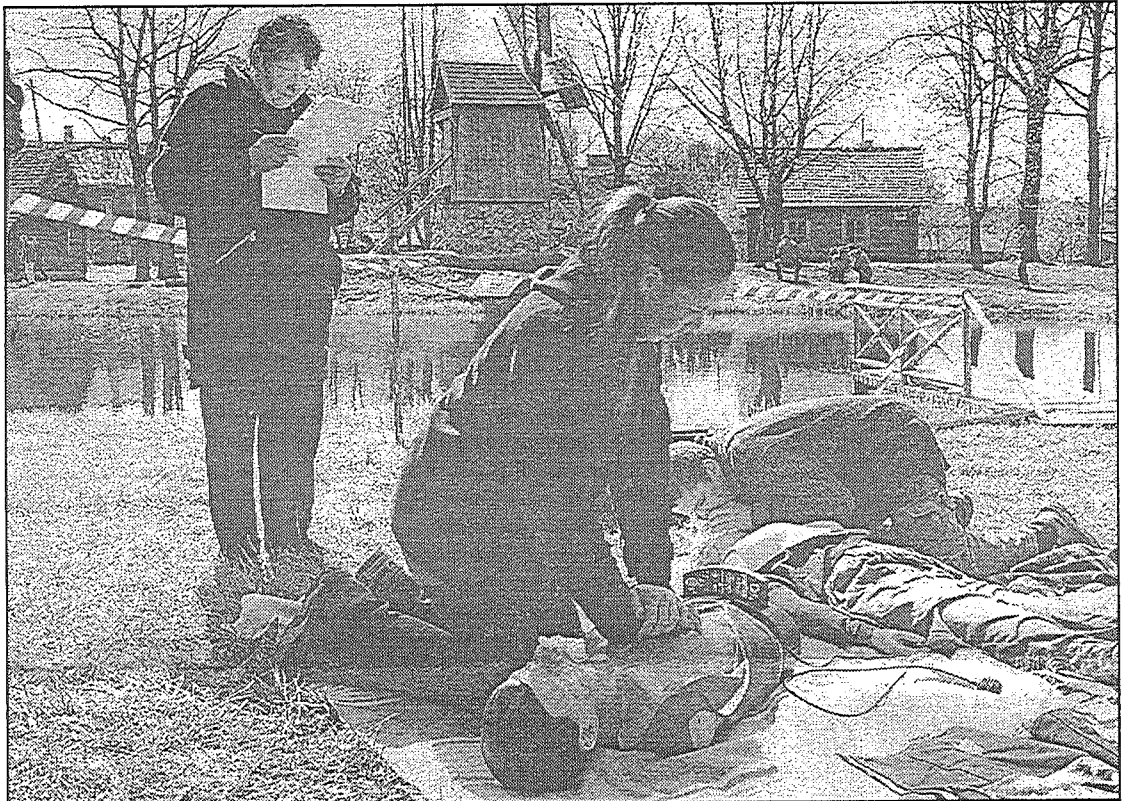
Viņa šūpulis kārts Ludzas priekšpilsētas Kārsavas pagastā. Pēc tēva nāves gājis ganu gaitās pie svešiem saimniekiem, vienlaikus apguvis zinības vietējā pamatskolā, vēlāk arī Ludzas vidusskolā, bet mācības pārtraucis Otrās pasaules karš. Bērtulis Buls dienējis vācu armijā kā latviešu leģionārs. 1949. gadā tika apcietināts un notiesāts par dzimtenes nodevību uz 25 gadiem. 1956. gadā Buls ar sagrautu veselību atgriezās mājās, ilgus gadus dzīvoja un strādāja Rīgā. Paralēli maizes darbam viņš centās nodoties arī savas sirds aicinājumam – tēlniecībai. Bula tēlniecības darbi aplūkojami kapos visā Latgalē, ir arī daudzas skulptūras, kurās tēlnieks apcer dzīvi. Tās darinātas viņa

iemīlotajā materiālā granītā un arī kokā. Patlaban B.Bula darbus var skatīt Raiņa muzejā «Jasmuiža». Paša tēlnieka sapnis, lai viņa darbu pastāvīgā ekspozīcija arastos Ludzas novadpētniecības muzejā.

Glābējiem jā rūpējas par savu drošību

8. maijā, kad tika svinēta Starptautiskā Sarkanā Krusta 140. gadadiena, Ludzā notika ikgadējās pirmās palīdzības sniegšanas sacensības jaunajiem rajona sanitāriem. Šogad sacensību vietā – pilsētas novadpētniecības muzeja teritorijā – pierādīt savu sagatavotību ieradās 14 komandas dažādās vecuma grupās no 13 rajona skolām.

Sacensības notika astoņos posmos, trijos bija jāsniedz praktiskā palīdzība, bet trijos – teorētiskie testi. Kad sacensību rezultāti bija apkopoti, noskaidrojās, ka gan vecākajā, gan jaunākajā vecuma grupā uzvarējušas Ludzas 2. vidusskolas komandas. Tagad uzvarētāji gatavosies Latgales reģiona sacensībām, kas 7. jūnijā notiks Daugavpils rajonā.

● Salnavas skolēni cietušajiem veic sirds masāžu un mākslīgo elpināšanu.

Pēc sacensībām to galvenā tiesnese Inga Sviklāne teica:

— Viss izdevās labi. Apsveicami, ka šogad sacensībās piedalījās vairāk skolu nekā pērn. Gribētu

tikai atgādināt, ka pirmās palīdzības sniegšanā būtu jāpievērš uzmanība arī pašu palīdzības sniedzēju aizsardzībai. Par to nez kāpēc daudzās skolās ticis aizmirsts.

Palīdzību sniegt protam, bet to darām, nepārlicinājušies, vai pašiem nekas nedraud.

«Ludzas Zeme»

JĒKABPILS RAJONĀ

Kalēju dienu gaidot

24. maijā Jēkabpils vēstures muzeja brīvdabas nodaļā Sēļu sēta» cikla «Tradīcijas Sēlijā» ietvaros notiks Kalēju diena.

Kalēja amats mūsdienās savu popularitāti un aktualitāti ir zaudējis. Senāk katrā vismazākajā lauku pagastā viens no cienījamākajiem amata vīriem bija kalējs, kurš prata izkalt gan riteņus zirga

pajūgam, gan atslēgu labības klētij. Šodien, šķiet, būtu krietni jāpiepūlas, lai sameklētu meistaru, kurš bez vārda runas jūsu acu priekšā izkaltu kaut vai zirga pakavu.

Vadot ekskursijas Sēļu sētā un tiekoties ar skolēniem, redzams, ka lielākajai daļai audzēkņu vārds smēde, kalve, plēšas neizsaka. Bet, ieskatoties vecajā muzeja kalvē un ieraugot kalēju strādājam, ne tikai zēnus, bet arī meitenes pārņem vēlētāšanās iemēģināt

roku kalēja darbos, uzzināt, kā tiek darbinātas plēšas, kāds izskatās kalts un cik smags ir veseris.

Lai ieinteresētu un veicinātu skolēnus izzināt savu uzvārdu pirmsākumus, muzejs aicina visus Jēkabpils rajona skolu audzēkņus, uzvārdu Kalējs un Kalve īpašniekus, piedalīties sava dzimtas koka izpētē – izzināt teikas, nostāstus, izdibināt, kā radies viņu uzvārds. Centīgāko pētnieku sumināšana un godināšana būs Kalēju dienas pasākumā Sēļu sētā.

Karavāna ar mucām sarežģījumus neradīja

Pagājušajā nedēļā cauri Aknīstēi virzījās septiņus metrus augstu automobiļu karavāna, kas no Liepājas uz Baltkrieviju transportēja deviņas milzīgas iesala mucas kādai šīs valsts alus rūpnīcai. Mucu augstums ir 17 metri, bet diametrs

– seši metri, tās transportēja firma «Uno Transport». Automobiļus pavadīja policijas eskorts, līdz braucot «Latvenergo» speciālistiem. Apmēram stundu Aknīstē bija atvienota elektrība. Vietā, kur iela met strauju līkumu, karavāna apstājās, lai šo posmu izbrauktu sevišķi lēni. Nekādus traucējumus aknīstiešiem mucu vešana neesot sagādājusi.

«Brīvā Daugava»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Latgales apgabaltiesas pārstāvji: maksātspējas process kļuvis raitāks

«Maksātspējas process pēc 1. janvāra likumdošanas izmaiņām ir kļuvis raitāks,» tiekoties ar valsts aģentūras «Maksātspējas administrācija» direktoru Jāni Maršānu uzsvera Latgales apgabaltiesas pārstāvji. Apgabaltiesas civilietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāja Anna Biksiniece atzīmēja, ka līdzšinējā sadarbība ar Maksātspējas administrāciju ir bijusi veiksmīga.

Tikšanās laikā tika apspriesta ar šā gada 1. janvāri spēkā stājušos likumdošanas izmaiņu ietekme uz tiesas darbu un maksātspējas procesa gaitu kopumā. J. Maršāns informēja Latgales apgabaltiesas pārstāvjus par ieceri šajā vasarā organizēt apaļo galdu diskusijas, kur visu Latvijas apgabaltiesu pārstāvjiem būtu iespēja runāt par tiesās aktuāliem maksātspējas procesa jautājumiem. «Apaļā galda diskusijās arī varētu tikt apspriests jaunā Maksātspējas likuma pirmais projekts, kuru būs sagatavojusi darba grupa,» ierosināja J. Maršāns. Apgabaltiesas pārstāvji atzina, ka šādas diskusijas būtu nepieciešamas un atzinīgi novērtēja Maksātspējas administrācijas ieceri jaunā likuma tapšanas gaitā iesaistīt apgabaltiesas.

Vizītes ietvaros Latgales apgabaltiesas telpās tika izvietots Maksātspējas administrācijas informatīvo materiālu stends. Apga-

UZZIŅAI:

Ar 2003. gada 1. janvāri spēkā ir stājušies tiesību akti, kas būtiski maina līdzšinējo maksātspējas procesa gaitu un skar gan administratoru kvalifikācijas prasības un darbības regulējumu, gan darbinieku prasījumu apmierināšanu darba devēja maksātspējas gadījumā. Stājušies spēkā grozījumi likumā «Par uzņēmumu un uzņēmējdarbības maksātspēju», likums «Par darbinieku prasījumu apmierināšanu darba devēja maksātspējas gadījumā», MK noteikumi «Par uzņēmējdarbības riska valsts nodevas apmēru un darbinieku prasījumu garantiju fondā ieskaitāmās nodevas daļu 2003. gadā», MK noteikumi «Maksātspējas procesa administratoru apmācības un sertificēšanas kārtība», MK noteikumi «Maksātspējas procesa administratoru apmācības programmas» u.c. Maksātspējas administrācija ir izveidota 2002. gada janvārī, un kopš 2003. gada 1. janvāra ir atbildīga par valsts politikas īstenošanu maksātspējas procesa jautājumos, darbinieku prasījumu apmierināšanu darba devēja maksātspējas gadījumā un valsts un sabiedrības interešu aizstāvību maksātspējas jautājumos. Maksātspējas administrācija ir darbinieku prasījumu garantiju fonda turētājs un rīkotājs.

baltiesas apmeklētājiem tādējādi tiek sniegta iespēja saņemt Maksātspējas administrācijas bezmaksas informatīvos bukletus un uzzināt sevi interesējošo par maksātspējas procesa administratora darbu, darbinieku aizsardzību darba devēja maksātspējas gadījumā, kā arī pamata informāciju par Maksātspējas administrāciju.

Viens no likumdošanas izmaiņu mērķiem ir bijis tiesu atslogošana un atbrīvošana no tām neraksturīgu pienākumu veikšanas. Ar šā gada 1. janvāri administratorus konkrēta maksātspējas procesa administrēšanai tiesai iecelšanai amatā pēc rūpīgas izvērtēšanas iesaka Maksātspējas administrācija. Tiesas ir tikušas daļēji atslodotas no strīdu un sūdzību iz-

skatīšanas. Līdz šim problēmas sagādāja situācijas, kad maksātspējīga uzņēmuma, kuram nav aktīvu, administrēšanai nepietiek cās neviens administratora kandidāts un tiesai nācās izsludināt jaunu pieteikšanās termiņu. Ar 2003. gada 1. janvāri, pamatojoties uz līgumu starp Maksātspējas administrāciju un maksātspējas procesa administratoru, tiesai iecelšanai amatā tiek ieteikts kandidāts arī gadījumos, ja konkrētā maksātspējas procesa administrēšanai nav pieteicies neviens kandidāts.

**Gunda Ignatāne,
Maksātspējas administrācijas
direktora palidze preses
un sabiedrisko attiecību
jautājumos**

Vai izgāji tehnisko apskati savam auto?

Ja vēl neesi paspējis to izdarīt, zini, ka Latvijā vidēji gadā tehnisko apskati pirmajā reizē iziet 250 000 vadītāju, kas ir nedaudz vairāk kā 60 procenti.

Būtiskākie trūkumi vai bojājumi, kas tiek atklāti apskates laikā viegļajiem, kravas transportlīdzekļiem un autobusiem, pēdējos gados visbiežāk skar šasiju, gaismu un bremžu sistēmas. Ievērojami vairāk trūkumu ir transportlīdzekļiem, kas vecāki par 15 gadiem. No tiem vidēji tikai nedaudz vairāk kā 45 procenti transportlīdzekļu apskati iziet pirmajā reizē. Savukārt jauni transportlīdzekļi, kuru vecums nepārsniedz piecus gadus, iziet tehnisko apskati ar pirmo reizi 90 procentos gadījumos.

POLICIJAS ZIŅAS

Turkos izņemts sens revolveris

5. maijā Līvānu novada Turku pagastā 1940. gadā dzimušajam Jānim izņemts 1912. gadā ražots revolveris bez numura un patronas. Šaujmierocis ticis glabāts mājās nelikumīgi. Policija ieroci nosūtījusi uz ekspertīzi.

Noņemti elektrības vadi

5. maijā Saunas pagasta Puncuļos no elektropārvades līnijas noņemti alumīnija vadi. Zagļi nodarījuši materiālos zaudējumus 922,64 latu apmērā.

Tajā pašā dienā alumīnija vadu zādzība no elektropārvades līnijas konstatēta arī Rudzātu pagastā. Šajā gadījumā materiālais zaudējums ir mazāks – 74,56 latu. Vainīgās personas policija noskaidrojusi, ierosināta krimināllieta.

Rožupē nozagts mūzikas centrs un motorzāģis

6. maijā policijas pārvaldē saņemts iesniegums no Līvānu novada Rožupes pagasta iedzīvotāja, 1961. gadā dzimušās Ināras par to, ka no viņas mājām nozagts mūzikas centrs un motorzāģis. Īpašniecei nodarīts materiālais zaudējums 310 latu apmērā. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Līvānos apzagta un sabojāta automašīna

6. maijā Līvānos kādas mājas pagalmā 1970. gadā dzimušās Nadeždas automašīnai Ford Scorpio izsists labās puses priekšējais stikls un no automašīnas salona nozagta magnetola, kā arī sabojātas priekšējo durvju slēdzenes. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Zagļi paņēmuši celtniecības materiālus

7. maijā Līvānos no neapdzīvotas mājas, kura pieder 1959. gadā dzimušajai Elitai, nozagti dažādi celtniecības materiāli. Īpašniecei nodarīts materiālais zaudējums 500 latu apmērā. Policija jau noskaidrojusi vainīgo personu.

Preiļu tirgū nelikumīgi glabāja cigaretes

7. maijā Preiļu tirgus teritorijā 1946. gadā dzimušais Vladimirs nelikumīgi uzglabāja 25 paciņas cigarešu. Par šo pārkāpumu tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Līvānu slimnīcā ievietots sašauts vīrietis

8. maijā Līvānu slimnīcā ar šautu brūci kreisajā kājā griezās 1976. gadā dzimušais Vadims, kuram miesas bojājumus nodarījis 1955. gadā dzimušais Vitālijs. Materiāls nosūtīts ekspertīzes veikšanai.

Dedzinot kūlu, nodedzinātas mājas

8. maijā Riebiņu pagastā kūlas dedzināšanas rezultātā nodega

neapdzīvota māja 48 kvadrātmetru platībā.

9. maijā, dedzinot kūlu, arī Rušonas pagastā nodegusi neapdzīvota māja un saimniecības ēkas.

Patvaļīgi cirsti koki

8. maijā saņemta informācija par to, ka Riebiņu pagastā 1951. gadā dzimušajam Antonam lietotāšanā esošajā mežā izdarīta patvaļīga augošu koku cirte. Mežam nodarīts materiālais zaudējums 2913,68 latu apmērā. Policija noskaidro vainīgo personu.

9. maijā Preiļu novada Aizkalnes pagasta centrā, kur atrodas 1981. gadā dzimušās Anitas īpašums, mežā ir nelikumīgi izcirsti 15 koki. Nodarīts materiālais zaudējums 300 latu apmērā. No tiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Zagļi iekļūst telpā pa logu

9. maijā Līvānos no 1955. gadā dzimušā Vitālija mājas, iekļūstot caur virtuves logu, nozagtas mantas un nauda. Materiālais zaudējuma apmērs tiek noskaidrots.

Ar motociklu uzbrauca cilvēkam

10. maijā Preiļos, vadot motociklu Dņepr pa Pils ielu, 1923. gadā dzimušais Jevkarijs uzbrauca gājējam, kurš satiksmes negadījumā guva traumas un tika nogādāts Preiļu slimnīcā. Policija noskaidro notikušā apstākļus.

Apzog «Coca Cola» ledusskapi

11. maijā Preiļos akciju sabiedrības «Preses apvienība Preiļi» kioskam piestiprinātajam ledusskapim «Coca Cola» norauta piekaramā atslēga un no turienes nozagti dažādi atspirdzinoši dzērieni. Policija noskaidro materiālo zaudējumu un vainīgās personas.

Sodīti par huligāniskām darbībām

✓ 5. maijā līvānietis, 1969. gadā dzimušais Juris, būdams alkohola reibumā, veica huligāniskas darbības. Par to sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

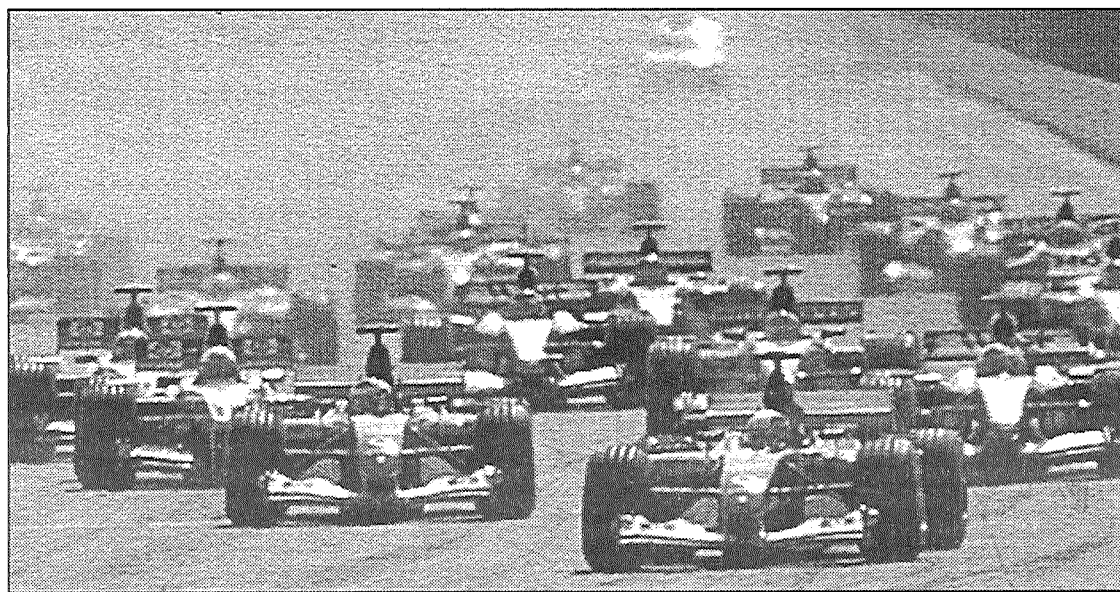
✓ 9. maijā preiļietis, 1966. gadā dzimušais Imants veica huligāniskas darbības pret 1972. gadā dzimušo Līgu. Policija noskaidro lietas apstākļus.

✓ 10. maijā huligāniskas darbības alkohola reibumā veicis Saunas pagasta iedzīvotājs Jānis. Policijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Tajā pašā dienā arī Stabulnieku pagasta iedzīvotājs, 1954. gadā dzimušais Staņislavs huligāniski izrīkojies pret savu sievu.

✓ 11. maijā Līvānos huligāniskas darbības pret nepilngadīgu personu veicis 1954. gadā dzimušais Pāvels. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

FIA piesola miljonu ziņotājiem

Starptautiskā automobiļu federācija (FIA) piesolījusi vienu miljonu ASV dolāru jebkurai personai, kura ziņos par krāpšanās gadījumiem F-1 sacīkšu komandās, bet negodīgā vienība tiks bargi sodīta.

FIA pārstāvis apstiprinājis, ka

organizācija ir nolēmusi veikt dažādus pasākumus, lai «iedrošinātu ziņotājus» vēstīt par nelikumībām komandās.

2003. gadā būs aizliegtas vairākas elektroniskās sistēmas mašīnās. Tāpat nebūs atļauta telemetrijas datu pārraide no mašīnas uz boksiem un otrādi, kā arī radiosakari starp pilotu un komandu.

«Mēs plānojam piespriest smagus sodus jebkurai komandai, kas lieto aizliegtās sistēmas,» teica kāds FIA pārstāvis, kurš vēlējas palikt anonīms. «Tāpat ir paredzēts piešķirt vienu miljonu dolāru par informāciju, kas paredzētu piekļert komandu nelikumībās un par to vienību sodīt.

«Auto Info»

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

SPORTS

Noskaidroti labākie vieglatlēti četrciņā «Draudzība»

Vienas no pēdējām skolu vieglatlētikas sacensībām šajā mācību gadā rajona sporta klubā «Ceriņa» bija četrciņa «Draudzība». Meitenes un zēni divās vecuma grupās sacentās 60 un 500 metru skrējienā, tāllēkšanā, bumbiņas mešanā.

C grupā, kurā sacentās 1989. – 1990. gadā dzimušie skolēni, meiteņu konkurencē pirmās trīs godalgotās vietas ieguva Preiļu 1. pamatskolas sportistes. Pirmā vieta pienācās Elinai Poplavskai, otrā – Gunitai Bivbānei, trešā – Laumai Pelšei. Šajā grupā sacentās 56 meitenes. 60 metrus skrējienā Elinai un Gunitai bija vienāds rezultāts – 8,80 sekundes, bet Laumai – 8,70. Tāllēkšanā godalgota-

jam trijniekam rezultāti bija šādi: 4,55; 4,32; 4,16. Bumbiņas mešanā Elīna sasniedza 30,80 metru atzīmi, Gunita – 29,84, bet Lauma – 26,80 metru attālumu. 500 metrus meitenes pieveica ar rezultātu: 1.32,8; 1.34,7 un 1.32,5.

Šajā vecuma grupā sacentās 60 zēni. Pirmo vietu ieguva Rolands Vilcāns no Līvānu ģimnāzijas. 60 metrus viņš pieveica 8,40 sekundēs, tāllēkšanā pieveica 4,75 metrus, bumbiņu aizmētā līdz 53,45 metru atzīmei, bet 800 metrus noskrēja 2.31,6 minūtēs.

Otro vietu izcīnīja Preiļu 1. pamatskolas skolēns Aigars Indrikovs. Viņa rezultāti minētajās disciplīnās bija: 8,90; 4,49; 50,00 un 2.21,1.

Trešo vietu ieguva Viktors Rastopčins no Riebiņu vidusskolas: 8,60; 4,90; 49,12 un 2.35,6.

D grupā sacentās jaunākie

skolēni, kuri dzimuši 1991./92. gadā. No meitenēm pirmās trīs vietas ieguva Līvānu 2. vidusskolas skolniece Viktorija Baranova, Preiļu 1. pamatskolas sportiste Inga Mūrniece un Līvānu 2. vidusskolas pārstāve Jeļena Mironova.

Viktorijai vislabāk paveicās skrīšana. 60 metrus viņa pieveica 8,81 sekundē, bet 500 metrus – 1.33,4 minūtēs. Ingai labākais rezultāts – 30 metri bija bumbiņas mešanā. 60 metrus viņa noskrēja 8,94 sekundēs, 500 metrus – 1.40,3, bet tāllēkšanā pieveica 3,93 metrus.

Jeļenas tehniskie rezultāti bija šādi: 9,10 sekundes, 3,98 metri, 19,00 metri un 1.37,4 minūtes.

Starp zēniem par uzvarētāju atzīts Vladimirs Gruzdovs no Preiļu 2. vidusskolas. Viņam bija vislabākie rezul-

tāti 60 metru skrējienā un bumbiņas mešanā: 9,05; 45,00. Tāllēkšanā Vladimirs pieveica 4,30 metrus, 800 metru skrējienā uzrādīja rezultātu 2.53 minūtes.

Otro vietu ieguva Jānis Lozda no Preiļu 2. vidusskolas. Viņa tehniskie rādītāji: 9,15 sekundes, 4,24 metri, 36 metri, 2,44 minūtes.

Maksims Sprogis no Līvānu 2. vidusskolas, kurš atzīts par trešo labāko, 60 metrus noskrēja 9,25 sekundēs, tāllēkšanā sasniedza 4,31 metru atzīmi, bumbiņu aizmētā 38 metru attālumā, bet 800 metrus pievarēja 2,46 minūtēs.

D grupā sacentās 60 meiteņus un 67 zēni.

Šogad uz četrciņu «Draudzība» ieradās lielāks dalībnieku skaits nekā iepriekšējos gados.

L.Rancāne

Tautas deju festivāls

Skolu jaunatne aizraujas ne tikai ar modernām, diskotēkās dejojām dejām, bet labprāt apgūst arī latviešu tautas dejas, pilnveido savu māku un ir gatavi sadarbībai un rajonu pārstāvēt kā mēroga sarīkojumos. To labi parādīja rajona bērnu un jauniešu centra rīkotais skolu tautas deju kolektīvu festivāls, kas notika Preiļu kultūras namā. Pavisam šajā festivālā piedalījās 19 kolektīvi. Visplašāk bija pārstāvēta Preiļu 1. pamatskola. Skolotājas Gaidas Ivanovas vadībā šeit darbojas trīs, bet skolotājas Ilzes Brokas vadībā – četri deju kolektīvi. Trīs deju kolektīvi bija ieradusies no Aglonas vidusskolas. Šajā skolā jaunus deju kolektīvus veido Dina Staškeviča. Rožupes un Galēnu pamatskolu, kā arī Līvānu ģimnāzijas Pastariņa sākumskolu pārstāvēja pa diviem deju kolektīviem. Ar jaunajiem Rožupes deju kolektīviem strādā Ilona Tēraude, galēniešus māca Anna Kupre un Inese Kupre, bet mazie līvānieši deju Anitas Vucinas vadībā.

Festivālā pa vienam deju kolektīvam pārstāvēja Riebiņu vidusskolu, Jaunsilavu un Jersikas pamatskolas. Šajās skolās deju kolektīvus māca Anita Randare, Vija Māsāne, Dace Kursīte.

Festivāla pirmajā daļā skatuve bija jaunāko deju kolektīvu, kuri ar dejas soli un rakstu centās parādīt bērnišķīgo skatījumu uz dzīvi un rotaļīgumu. Tas arī izdevās ar dejām «Peļu dancis», «Cīruļtītis», «Zvirbulis un pūcīte», «Bērīt's manis kumeliņš», «Dārza dejas», «Cāļu dejas».

● **Rajona deju skolotājas apspriedē pēc tautas deju festivāla vērtēja deju kolektīvu sniegumu. Attēlā (no kreisās):** Ilze Broka (Preiļu 1. pamatskola), Anita Randare (Riebiņu vidusskola), Dina Staškeviča (Aglonas vidusskola), Anna Kupre (Galēnu pamatskola), Silvija Kurtiņa, Preiļu kultūras centra metodiķe, Gaida Ivanova (Preiļu 1. pamatskola), Dace Kursīte (Jersikas pamatskola), Vija Māsāne (Jaunsilavas pamatskola), Anita Vucina (Līvānu ģimnāzija), Ilona Tēraude (Rožupes pamatskola). Foto: M.Rukosujevs

Vairākas no dejām ir Ilzes Brokas un Gaidas Ivanovas horeogrāfijā.

5. -9. klašu deju kolektīvu repertuārs atšķiras ar sarežģītākiem soļiem un svarīgāku deju raksturu. Lielākie bērni apguvuši dejas «Ilūkstes dancis», «Oga sūrā», «Rucavietis», «Zem ozola nesēdēju», «Kam ir gaiss» un citas.

Skolu deju festivāli notiek ik gadus. Tie palīdz saglabāt deju kolektīvu tradīcijas skolā un veicināt deju kolektīvu veidošanos. Katra kolektīva sniegumu analizēja rajona deju skolotāju metodiskās apvienības vadītāja, Preiļu 1. pamatskolas skolotāja Gaida Ivanova un Preiļu novada kultūras centra metodiķe Sil-

reptuāru, par ko deju skolotāji vienojas savos darba semināros.

Arī šoreiz, pēc rajona festivāla, kamēr jaunie deju kolektīvi pārģērbās ikdienas drānās un novietojā autobusos tautu tērpus, kā arī pamazām piemīra skatuvisko «lampu druzi» un citus ar uzstāšanos uz tik plašas skatuves saistītos piedzīvojumos, deju skolotāji pulcējās vienkopus uz apspriedi. Katra kolektīva sniegumu analizēja rajona deju skolotāju metodiskās apvienības vadītāja, Preiļu 1. pamatskolas skolotāja Gaida Ivanova un Preiļu novada kultūras centra metodiķe Sil-

vija Kurtiņa, kura strādā ar pieaugušo deju kolektīviem. Tā bija vērtīga apspriede, jo deju skolotāji noklausījās pieredzējušo tautas deju speciālistu vērtējumu, kā arī aizrautīgus.

Priekšā ikgadējais lielais notikums skolu tautas deju kolektīvu dzīvē – festivāls «Latvju bērni danci veda». Festivāls notiek vairākas daļas atsevišķi pa reģioniem, tā datums tiek pieņemts Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai. Šogad festivāls Latgales reģiona deju kolektīviem paredzēts 31. maijā un notiks Rēzeknē.

L.Rancāne

INTERESANTI

Kaķis saņem ķīlniekus

Laulāts padzīvojušu kanādiešu pāris kļuvis par kaķa ķīlniekiem. Viņu glābšanā tika iesaistītas četras policijas vienības, divas ātrās palīdzības brigādes un veterinārā dienesta darbinieki. 80 gadus vecais Džeralds Degls mēģināja izpeldināt savu papagaili, bet neuzmanīgi atvēris krānu, un ūdens uzšļācies rudajam kaķim Tutī. Kaķis uzlēcis saimniekam uz muguras un viņu daudzās vietās dziļi saskrāpēja.

Dzirdot vīra kliegumus, viņam palīgā atsteigusies 81 gadu vecā dzīvesbiedre Fransīna Gaņona, viņa ar slotas palīdzību kaķi īslaicīgi neitralizējusi. Laulātais pāris patvēries no saniknotā mājdzīvnieka vannas istabā, bet kaķis viņiem neļāvis no tās iziet.

«Es izglābu Džeraldu, citādi viņš būtu gājis bojā,» policijai pastāstīja Fransīna, kas pati cīņā guva vieglus skrāpējumus.

Notikuma vieta ieradās operatīvo dienestu darbinieki, kuriem ar lielām pūlēm izdevās iemidzināt četrus kilogramus smago Tutī. Kaķim tiks veikta sekcija, tomēr veterinārā dienesta pārstāvis apšaubīja, ka dzīvnieks bijis slims.

Pliķņi padara traku

Kāda Krievijas Orlas apgabala iedzīvotāja jau otro gadu tiesājas ar savu vasarnīcas kaimiņu, jo viņai nepatīk kailu vīriešu vērtīšanās pa sniegu pēc pēršanās pirti. Kaimiņš pirti uzbūvējis pie viņas vasarnīcas teritorijas robežas un katru nedēļas nogali ielūdz draugus pērties. Sieviete ir sašutusi, ka pliki vīrieši pēc pēršanās vērtās pa sniegu vai peldas dīķi.

Kā galveno argumentu dāme gatava tiesai uzrādīt psihiatra izziņu, kurā teikts: «Skatīties uz kailiem vīriešiem aizliegts, jo kaila vīrieša izskats pilsoni Z. izraisa psihopātiskas reakcijas.»

Nosaka valsts skaistāko kameļi

Apvienotajos Arābu Emirātos, Bani Jasas pilsētā, notika nacionālais kameļu skaistumkonkurss, kurā piedalījās aptuveni tūkstoš «tuksneša kuģu».

Konkurss pirmajā dienā no dalībniekiem tika izraudzīti finālisti atsevišķi «dāmu» un «kungu» konkurencē. Katrs kameļu īpašnieks konkursam varēja pieteikt 10 dalībniekus. Uzvarētāji saņems naudas prēmijas un vērtīgas balvas.

Apvienotajos Arābu Emirātos kopumā ir aptuveni 70 tūkstoši kameļu, kurus audzē galvenokārt sporta sacensību vajadzībām, jo valstī ir 14 īpaši kameļu skrējieniem izveidoti stadioni. Šis senais beduīnu sporta veids piesaista tūkstošiem skatītāju un tiek translēts vietējā televīzijā.

Čigānu barons liek minēt savu kapu

Kāds Rumānijas čigānu barons savā testamentā līcis radniekiem minēt viņa kapu un publiski paziņot par to visai apkāmei.

Bagātais bulibaša (vietējā ietekmīgā klana vadonis), aizejot aizsaulē, vēlējis paņemt līdzi zelta dārglietas — gredzenus, ķēdes un citus juvelierizstrādājumus, kuri kopā svēra vairākus kilogramus.

Kapa minēšanas mērķis ir atturēt no tā «šakālus», kā Rumānijā tiek dēvēti kapu izlauptāji.

Ko jūs gaidāt no Eiropas Savienības (ES) informatīvās kampaņas?

Andris Vaivods, Līvānu novada domes priekšsēdētājs:

— Informatīvā kampaņa iesākusies, to jūt. Arī Jersikā «Eirobusiņš» bija iebraucis. Tēlaini izsakoties, ES Briselē vāra zupu, bet baudīsim to mēs. Man personīgi ļoti labs iespaids radās no Rīgā notikušās konferences «Eiropas Savienība un pašvaldības», ko rīkoja Nīderlandes pārstāvji. Tomēr ir vēl ļoti daudzas lietas, par ko sabiedrība nav informēta un zina visai maz. Tas nozīmē, ka informatīvās kampaņas laikā valstij būtu jāgādā, kā šo robu aizpildīt.

Maija Korotkina, Līvānu ģimnāzijas audzēkne:

— Es gribētu uzzināt, kā Eiropa ietekmēs Latviju un vai mūsu valstij būs labāk. Pagaidām esmu pārliecināta, ka labuma būs maz – pakalpojumi kļūs vēl dārgāki, nodokļi lielāki. Informācijas ir maz, ar «Eirobusiņu» nepietiek. Nepieciešama plašāka un daudzveidīgāka informācija presē un televīzijā. Līvānos nekādi informatīvi pasākumi vēl nav notikuši, bet laukos noteikti ir vēl sliktāk. Par Eiropu skaidri zina tikai deputāti, bet tauta – ne.

Zinaida Svalba, pensionāre no Preiļiem:

— Runā, ka Eiropā mums būs labi. Es arī esmu par iestāšanos Eiropas Savienībā. Man gribas uzzināt, kā tad klāsies pensionāriem – labāk vai sliktāk. Protams, negribas, ka dzīvot būtu grūtāk, kā tagad. Viss ir dārgs, īpaši maksa par apkuri un komunālajiem pakalpojumiem, bet tie santīmi, ko pieliek pie pensijas, ir smieklīgi. Vairāk informācijas vajadzētu publicēt laikrakstos, nekādas lekcijas nav vajadzīgas.

Valdis Leitāns, Preiļu iedzīvotājs:

— Manuprāt informācijas ir pietiekami. Es noteikti balsošu par iestāšanos ES. Tomēr ir ļoti daudz cilvēku, kas par to lietu neko nezina, īpaši vecāka gadagājuma. Kas lasa avīzes un skatās televizoru, ir labāk informēti. Uzmaniģi sekoju referendumam Lietuvā, viņi nobalsoja pareizi. Domāju, ka arī Latvija rudenī izvēlies to pašu ceļu.

Donāts Valainis, Preiļu 35. kājnieku bataljona komandieris:

— Informācijas noteikti nav pietiekami. Lauku cilvēkiem tā vispār ir minimāla. Televīzijā stāsta, ka notiek kaut kāda braukāšana pa lauku rajoniem, bet mūspusē nekā nav manīts. Un tas man, kā bijušajam lauksaimniekam, kramt. Nesaskatu jēgu, kāda būs šai kampaņai lauku iedzīvotāju vidū. Pie viņiem tāpat neviens neatbrauks un neko nepastāstīs. Tie, kas ieņem attiecīgus amatus, protams, informāciju iegūst paši, bet ne laucinieki. Manuprāt, par ES jautājumiem vairāk vajadzētu rakstīt laikrakstos.

L.Kirillova
M.Rukosujeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

LINOLEJS

no 1,65 Ls/m²

- paklāji,
- grīdas celiņi,
- segas un spilveni,
- aizkaru stangas.

GRĪDAS SEGUMU VEIKALS

REINIS

Jēkabpils, Rīgas iela 180. Tālr. 5281861.
Daugavpils, Arodu iela 15. Tālr. 5435440.

SIA «Pūdzī» Rušonas pagasta «Pūdzos» vajadzīgs kokvedēja KAMAZ ar piekabi un hidromanipulatoru EPSILON šoferis.

Tālr. 9795364.

20. maijā no plkst. 9.00 līdz 16.00
Preiļu kultūras namā OGREŠ TRIKOTĀŽAS TIRDZNICĪBA. Pārdošanā lēti sieviešu kostīmi, veļa mēitenēm (Ls 2.50).
Latvijā ražota kokvilnas veļa.

SIA «OLINS» (Liepāja, lic. nr. 28-380) pieņem visa veida melnos metālūžņus. Samaksa uz vietas. Adrese: Preiļu pag., Liči. Tālr. 6404710.

PREIĻU MŪZIKAS SKOLA
18. un 31. maijā plkst. 10.00 notiks jauno audzēkņu uzņemšana. Informācija pa tālruni 5322542.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvār.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 9161121.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.

+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

SIA «ANGRO» PASTĀVĪGI

iepērk apses zāgļņus
Ø no 25 cm
Cena no 13 - 18 Ls/m³
Samaksa tūlītēja.
Pircēja transports.
T. 9454553; 9236083

16. un 20. maijā pārdos šķirotus cāļus, broilercāļus, jaunpūtnus (6 mēn., dēji), dējējvistas (10-14 mēn.), Pekinas pūtnus, pelēkos zoslēnus, gaiļus (arī maina), barību Galifšos 7.10, Kiškovās 7.25, Kastirē 7.35, Baškos 7.40, Aglonas st. 7.50, Aglonā 8.05, Jaunaglonā 8.15, Ārdavā 8.35, Alzkalnē 8.50, Pelēcos 9.00, Nīdermuižā 9.10, Arendolē 9.25, Rimicānos 9.40, Uprmalā 9.50, Vārkavā 10.05, Ančkinos 10.15, Preiļos 10.30, Sutros 11.00, Vanagos 11.15, Rožupē 11.25, Līvānos 11.40, Jersikā 12.10, Upeniekos 12.20, Švirkstos 12.50, Rudzātos 13.05, Priekujos 13.20, L. Anspokos 13.30, Smeteros 13.40, Polkoronā 13.55, Galēnos 14.05, Stjukalnā 14.15, Stabulniekos 14.30, Riebiņos 14.45. Tālr. 5321270, 9186065.

Visu modeļu DZIRDES APARĀTI, to rezerves daļas, barošanas elementi, bezmaksas pielaišana, labošana
21. maijā plkst. 11.00 i. u. «Preiļu aptieka» telpās Preiļos, Raiņa bulvārī 5.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod privatizācijas un kompensācijas sertifikātus un LOMBARDS izsniedz kredītu pret ķilu katru dienu
Līvānos, Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843, 42332, 41221 (vakaros).
Preiļos (tālr. 53-07068), Raiņa bulv. 15. Tālr. 53-07068, 23024 (vakaros).

Pārdod

LB teli. Tālr. 65136;
govī, piena teļu. Tālr. 6468259;
3-istabu dzīvokli Līvānos. Tālr. 9416002;
garāžu Preiļos. Tālr. 9118637;
VW Transporter, D, 1989. g. Tālr. 9118637.

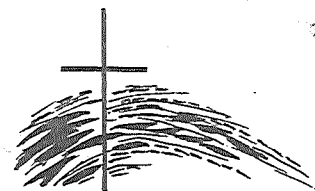
Pērk

vecas koka mēbeles: skapjus, galdus utt. Tālr. 4838746, 6229753;
kartupeļus, bietes, burkānus. Tālr. 6855348.

Irē

telpas Preiļu centrā līdz 50 m². Tālr. 9608013, 9414726.

Sestdien, 17. maijā
Preiļu tirgū Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacijas tirgos AUGĻU KOKU UN ZEMEŅU STĀDUS.

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers tev jaunu spēku dod.
Izsakām līdzjūtību
Māritei Vilcānei,
TĒVU zemes klēpi guldot.
Līvānu novada vieglatlētikas klubs

Nokrīt lapa, izdeg svece,
Apklust tēva valodiņa.
Izsakām līdzjūtību
Māritei Vilcānei,
TĒVU mūžībā pavadot.
Rožupes pagasta pārvalde

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona izglītības pārvalde

- ◆ 14. maijā pulksten 11.00 Rēzeknes rajona padomē Latgales novada konkurss vidusskolēniem «Erudīts – 2003».
- ◆ 15. maijā pulksten 10.00 krievu valodas (kā svešvalodas) skolotājiem pieredzes apmaiņas seminārs Aglonas internātgimnāzijā.
- ◆ 16. maijā pulksten 9.30 rajona padomes zālē vēstures skolotāju un citu interešu tīkšanās ar Latvijas Universitātes docentu Kārli Daukstu «Ārpolitikas, iekšpolitikas un ES aktualitātes».

Rajona bērnu un jauniešu centrs

- ◆ 15. maijā pulksten 11.00 pieredzes apmaiņas seminārs direktoru vietniekiem audzināšanas darbā Jersikas pamatskolā.

- ◆ 16. maijā pulksten 17.00 rajona bērnu un jauniešu centra Ģimenes dienas koncerts Preiļu kultūras namā.

- ◆ 16. un 17. maijā rajona mazpulku pavasara salidojums Jersikas pamatskolā.

- ◆ 17. maijā pulksten 10.00 noslēguma seminārs «Modernās un džeza dejas» Preiļu kultūras namā.

- ◆ Līdz 23. maijam fotoizstāde «Pasaule mums apkārt».

Kinoteātris «Ezermē» Preiļos

- ◆ 14. un 15. maijā pulksten 20.00 šausmu filma «Cēla gals – 2».

- ◆ 16. un 18. maijā pulksten 18.00 un 20.00, 20., 21. un 22. maijā pulksten 20.00 romantiska komēdija «Istabene lielpilsetā».

Rožkalnu kultūras nams

- ◆ 17. maijā pulksten 22.00 didžeju apvienības «... un pašam patīk» dzimšanas dienas tasiņš.

Riebiņu kultūras nams

- ◆ 17. maijā vasaras sezonas atklāšana estrādē. Pulksten 19.00 koncerts, piedalās mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi. Koncertā un ballē «Kad ievas zied», sākums pulksten 22.00, spēlē grupas «Kamer vecie guļ», «Kardināli», «Ginc & Es». Starpbrīžos diskotēka, didžeji «Hard» un «Sword».

Stabulnieku kultūras nams

- ◆ 17. maijā pulksten 23.00 balle, spēlē «Vēja runa». Skatāma Jāņa Igoveņa gleznu izstāde «Latgales ainavas».

Jogurts — labas veselības profilaksei

■ Jogurtu ražo, izmantojot divas baktērijas — Streptococcus thermophilus un Lactobacillus bulgaricus, ar kurām pienu pārvērš jogurtā. Jogurts var saturēt arī tādas baktērijas kā Bifidobacterium bifidum un Lactobacillus casei, ko pievieno veselību veicinošo īpašību dēļ. Jogurta labās īpašības 1908. gadā pirmoreiz minēja krievu zinātnieks Mečņikovs, apgalvojot, ka Kaukāza kalnu iedzīvotāju garā mūža noslēpums meklējams viņu uzturā regulāri lietotajā pašu gatavotajā jogurtā.

■ Patiesībā labās acidofilās un bifido baktērijas, ko pievieno piena produktiem,

nav nekāds brīnumlīdzeklis, jo smagu slimību gadījumos šīs baktērijas ir vājās ārstniecības līdzeklis, taču tās lieliski noder profilaksei. Lait dotu organismam kādu labumu, tās jāuzņem ilgstošā laika periodā. Tas nozīmē, ka jogurtu būtu ieteicams lietot regulāri.

■ Vispazīnāms ir fakts, ka zarnu gļotāda aizsargā organismu no kaitīgiem mikrobiem. Savukārt biojogurts, kas satur dzīvas baktērijas, stiprina zarnu gļotādas aizsargspējas.

■ Ja brokastīs regulāri ēdīsiet jogurtu, tas pasargās jūs no vēlēšanās pārēsties dienas beigās. Tāds viltīgs paņēmiens no-

tievēšanai...

■ Starp citu, jogurtu var lietot ne tikai iekšķīgi. Jo kosmetologi apgalvo, ka jogurts, sajaukts ar sāli, kalpo kā lielisks ādas atīrīšanas līdzeklis taukainai ādai. Savukārt normālai vai sausai ādai kosmetologi iesaka šādu sejas masku: sajauc divas ēdamkarotes medus ar puskrūzi parasta, trekna jogurta, pievieno vienu tējkaroti sasmalcinātu greipfrūtu miziņu, uzklāj uz sejas un kakla un tur vismaz piecpadsmit minūtes. Masku noskalo ar aukstu melno tēju.

Pēc preses materiāliem